

ANALIZA PONUDE IMOVINSKOG OSIGURANJA NA PRIMJERU GENERALI OSIGURANJA I ADRIATIC OSIGURANJA

Divjak, Leon

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac
University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:502227>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-31**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied
Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI DIPLOMSKI STUDIJ POSLOVNO UPRAVLJANJE

Leon Divjak

**ANALIZA PONUDE IMOVINSKOG OSIGURANJA NA PRIMJERU
GENERALI OSIGURANJA I ADRIATIC OSIGURANJA**

DIPLOMSKI RAD

Karlovac 2024.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI DIPLOMSKI STUDIJ POSLOVNO UPRAVLJANJE

Leon Divjak

**ANALIZA PONUDE IMOVINSKOG OSIGURANJA NA PRIMJERU
GENERALI OSIGURANJA I ADRIATIC OSIGURANJA
ANALYSIS OF PROPERTY INSURANCE ON EXAMPLES OF
GENERALI OSIGURANJE AND ADRIATIC OSIGURANJE**

DIPLOMSKI RAD

Kolegij: Upravljanje osiguranjem

Mentor: dr. sc. Nikolina Smajla, prof. struč. stud.

Matični broj studenta: 0619422004

Karlovac, srpanj 2024.

SAŽETAK

Osiguranje je metoda prijenosa rizika s osiguranika na osiguravatelja, koji prihvaća nadoknaditi slučajne štete onim osobama kod kojih su nastale i raspodijeli ih na sve članove koji se nalaze u rizičnoj zajednici na načelima solidarnosti te uzajamnosti. U današnje vrijeme osiguranje predstavlja važan aspekt u životu ljudi. Važno je za ekonomsku stabilnost pojedinca i cijelog društva. Ljudi žele zaštititi sebe i svoju imovinu od brojnih rizika kojima su izloženi svakodnevno. Iz tog razloga danas postoje različite vrste osiguranja koje se dijele u dvije skupine: životna i neživotna osiguranja.

Tema rada je imovinsko osiguranje koje se ubraja u skupinu neživotnih osiguranja. Temeljna svrha te vrste osiguranja je zaštita imovine od oštećenja ili potpunog gubitka kojima uzrok mogu biti brojni rizici. Ono obuhvaća osiguranje od požara i elementarnih šteta i ostalo osiguranje imovine. Rizici kojima je imovina izložena uključuju: požar, potres, oluja, tuča, eksplozija, provalna krađa i razbojstvo itd.

U radu su razrađeni primjeri polica osiguranja imovine dvaju osiguravajućih društava koji djeluju u Republici Hrvatskoj, a to su Generali osiguranje i Adriatic osiguranje. Analizom primjera utvrđeni su uvjeti osiguranja koje svako društvo nudi, a njihovom usporedbom zaključuje se da imaju određenih sličnosti i različitosti. Ponude ovise o više faktora među kojima su najznačajniji vrsta osiguranog objekta i njegova obilježja, broj rizika koji se osigurava i vrijeme trajanja osiguranja.

Ključne riječi: imovinsko osiguranje, osiguranje, polica osiguranja, rizici

SUMMARY

Insurance is a method of risk transfer from insured person to insurer, who accepts to compensate for accidental damages to those whom they occurred and distribute them to all members of the risk community through principles of solidarity and reciprocity. In today's time insurance presents an important aspect of peoples lives. It is important for economic stability of an individual and whole society. People want to protect themselves and their properties from many risks to which they're exposed on a day to day basis. That's the reason why today there are various types of insurances which are divided in two groups: life insurances and non-life insurances.

Topic of the paper is property insurance which is classified as non-life insurance. Basic purpose of that type of insurance is protection of property from damage or total loss from many risks. It includes insurance against fire and natural disasters and other types of property insurance. The risks to which property is exposed include fire, earthquake, storm, hail, explosion, burglary and robbery etc.

Through the paper an examples of property insurance policies of two insurance companies in the Republic of Croatia, Generali insurance and Adriatic insurance, are elaborated. By analyzing the examples, conditions of insurance of both insurance companies were determined, and from their comparison arises that they have some similarities and differences. Insurance offers depend on several factors, type of insured object and its characteristics, the number of risks that is going to be insured from and duration of insurance are most significant.

Key words: property insurance, insurance, insurance policy, risks

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja.....	1
1.3. Struktura rada.....	1
2. POJAM OSIGURANJA I NJEGOVE ZNAČAJKE	2
3. OSNOVNI ELEMENTI OSIGURANJA	4
3.1. Predmet osiguranja	4
3.2. Rizici od kojih se određeni predmet osiguranja osigurava	5
3.3. Vrijeme trajanja osiguranja	5
3.4. Oblik pokrića štete	6
4. PREMIJA OSIGURANJA	8
5. RIZIK U OSIGURANJU	11
5.1. Upravljanje imovinskim rizicima.....	13
5.2. Ocjena rizika kod osiguranja imovine.....	14
6. PRAVNI OKVIR OSIGURATELJNOG POSLOVANJA	16
6.1. Ugovor o osiguranju	16
6.2. Isprave u osiguranju.....	20
6.2.1. Ponuda osiguranja	20
6.2.2. Polica osiguranja.....	21
6.2.3. List pokrića	22
6.2.4. Potvrda o osiguranju.....	22
6.3. Uvjeti osiguranja.....	23
7. VRSTE OSIGURANJA	24
8. TRŽIŠTE OSIGURANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ	26
9. IMOVINSKA OSIGURANJA	34
9.1. Osiguranje materijalne imovine	35
9.2. Osiguranje imovinskih interesa	41
10. ANALIZA PONUDE IMOVINSKOG OSIGURANJA NA PRIMJERU GENERALI OSIGURANJA I ADRIATIC OSIGURANJA	43
10.1. Generali osiguranje d.d.....	43
10.2. Adriatic osiguranje d.d.....	44
10.3. Usporedba polica osiguranja u Generali osiguranju d.d. i Adriatic osiguranju d.d.	46

10.3.1. Predmet osiguranja	49
10.3.1.1. Osiguranje građevinskog objekta prema predmetnim policama osiguranja	49
10.3.1.2. Osiguranje kućanstva prema predmetnim policama osiguranja.....	58
10.3.2. Opseg osiguranih rizika.....	60
10.3.3. Vrijeme trajanja osiguranja	61
10.3.4. Svota osiguranja	62
10.3.5. Rasprava o ponudama imovinskog osiguranja i odabranim paketima Generali osiguranja i Adriatic osiguranja	63
11. ZAKLJUČAK	64
POPIS LITERATURE.....	65
POPIS ILUSTRACIJA.....	67

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je usporedba uvjeta imovinskog osiguranja na primjeru uvjeta osiguranja dvaju društava za osiguranje, na primjeru osiguranja kuće sa stvarima unutar kućanstva. Cilj rada je objasniti osnovne pojmove u osiguranju i imovinskom osiguranju te prikazati, analizirati i usporediti primjere polica osiguranja imovine dvaju društava za osiguranje u Republici Hrvatskoj.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Podaci koji su korišteni za izradu ovog rada prikupljeni su iz stručne literature, različitih publikacija, Zakona i sa internetskih stranica. U praktičnom dijelu rada korišteni su uvjeti osiguravajućih društava iz polica osiguranja. Prikupljeni su metodom istraživanja za stolom. Tijekom izrade rada korištene su metode analize i sinteze, metoda kompilacije, metoda komparacije i deskriptivna metoda.

1.3. Struktura rada

Rad je podijeljen na 11 cjelina. Prvi dio rada odnosi se na teorijski dio, tu su objašnjeni pojam osiguranja i značajke, temeljni elementi u osiguranju, premija osiguranja i rizici u osiguranju, pravni okvir poslovanja osiguratelja i vrste osiguranja. Drugi dio rada odnosi se na praktični dio koji obuhvaća tržište osiguranja u RH, imovinska osiguranja, primjere polica imovinskog osiguranja i njihovu analizu i usporedbu. Na kraju rada prije popisa literature i ilustracija nalazi se zaključna misao rada.

2. POJAM OSIGURANJA I NJEGOVE ZNAČAJKE

Osiguranje predstavlja pojam s kojim se u određenim segmentima života svi svakodnevno susreću. Svaki čovjek i materijalna dobra u njegovom vlasništvu stalno su izložena različitim opasnostima koje se u većini slučajeva ne mogu unaprijed spriječiti. Mjerama preventive mogu se samo djelomično ublažiti štetne posljedice nekih opasnosti, no kompletnu i stvarnu zaštitu uglavnom nije moguće postići. S obzirom na složenost osiguravateljne djelatnosti, osiguranje se promatra s više stajališta:¹

Osiguranje sa stajališta pojedinca – gospodarski instrument kojim osoba zamjenjuje mali određeni iznos za veliki neizvjestan financijski gubitak koji bi postojao kada ne bi bilo osiguranja.

Osiguranje s stajališta društva – gospodarski instrument za smanjivanje i uklanjanje rizika procesom kombiniranja dovoljnog broja izlaganja istovjetnim rizicima, kako bismo mogli predvidjeti gubitke za promatranu skupinu kao cjelinu.

Općenito vrijedi da je osiguranje metoda prijenosa rizika s osiguranika na osiguravatelja, koji prihvaća nadoknaditi slučajne štete onim osobama kod kojih su nastale i raspodijeli ih na sve članove koji se nalaze u rizičnoj zajednici na načelima solidarnosti te uzajamnosti. Iz navedene definicije mogu se izvući sljedeće značajke osiguranja: transfer rizika s pojedinca na osiguravajuće društvo i objedinjavanje rizika odnosno podjela gubitaka na sve koji se nalaze u rizičnoj zajednici. Također, iz navedene definicije proizlaze dvije osnovne funkcije osiguranja, funkcija naknade štete te funkcija preventive. Funkcija naknade štete osnova je osiguravateljne djelatnosti te se iz tog razloga može smatrati osnovnom funkcijom osiguranja. Funkcija preventive očituje se kroz kreditiranje i financiranje mjera za smanjivanje mogućnosti nastanka štete ili potpuno sprječavanje nastanka, te poticanje osiguranika za uvođenje i provođenje tih mjera. Preventiva se provodi na različitim razinama: općedruštvenoj razini te razini pojedinačnih korisnika. Može se zaključiti da je osiguranje ekonomska djelatnost pomoću koje se prikupljaju novčana sredstva zbog zaštite stvari i osoba od štetnih posljedica izvanrednih događaja. Osiguranje se također može objasniti kao pravni odnos temeljen na ugovoru o osiguranju, a spada u trgovačko – pravne poslove kojim se osiguravatelj, uz naplatu premije osiguranja, obvezuje ugovaratelju osiguranja da će

¹ Klasić, K., Andrijanić, I., Osnove osiguranja načela i praksa, TEB - poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, 2013., str. 10.

osiguraniku isplatiti osigurninu za nastalu štetu stvarima ili osobama, a koja je posljedica ugovorom predviđenih osiguranih rizika.²

Glavni sudionici u osiguranju su: osiguravatelj, ugovaratelj osiguranja, korisnik osiguranja ili osiguranik i reosiguravatelj. Osiguravatelj je osiguravajuće društvo odnosno pravna osoba s kojom je sklopljen ugovor o osiguranju i koja se obvezuje da će ugovaratelju osiguranja, odnosno osiguraniku, u skladu s uvjetima osiguranja nadoknaditi nastalu štetu odnosno isplatiti osigurninu. Glavne obveze osiguravatelja su isplata osigurnine i izdavanje police osiguranja, u životnim osiguranjima također i što uspješnije investiranje prikupljenih premija i ostvarenje dobiti.

Ugovaratelj osiguranja je osoba s kojom je osiguravajuće društvo odnosno osiguravatelj sklopio ugovor o osiguranju. Ta osoba ima obvezu plaćanja premije osiguranja te ispunjavanja drugih obveza koje se nalaze u ugovoru prema osiguravajućem društvu, ali u isto vrijeme ne mora nužno biti i osiguranik. U takvoj situaciji ugovaratelj osiguranja nije u mogućnosti koristiti prava iz osiguranja bez da osiguranik prethodno pristane na to.

Osiguranik je osoba iz ugovora o osiguranju koja ima određeni imovinski interes te je taj imovinski interes osiguran, osoba koja ima sva navedena prava iz osiguranja, te osoba od čijeg doživljenja, invaliditeta, smrti ili ugroženog zdravlja ovisi isplata naknade iz osiguranja. Prava iz ugovora o osiguranju mogu pripadati osim osiguraniku i korisniku osiguranja, u slučaju smrti osiguranika. Korisnika osiguranja većinom odredi ugovaratelj na temelju prethodnog dogovora s osiguranikom. Korisnik osiguranja može biti imenovan od strane ugovaratelja i poslije ugovaranja osiguranja, temeljem nekog drugog pravnog posla. Osiguranik može u isto vrijeme biti i ugovaratelj osiguranja, pa u tom slučaju osim prava iz osiguranja mora također izvršavati obveze koje ima prema osiguravajućem društvu.³

Reosiguravatelj je osiguravajuće društvo koje pomoću ugovora o reosiguranju na sebe preuzima obvezu da izravnom osiguravatelju plati iznos štete djelomično ili u cijelosti, koju bi on trebao platiti svom osiguraniku. Za preuzetu obvezu početni ili izravni osiguravatelj se obvezuje da će reosiguravatelju platiti neku premiju reosiguranja.

² Ibid., str. 11. – 14.

³ Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Osiguranje, dostupno na: <https://www.hanfa.hr/getfile/42496/HANFA-Osiguranje.pdf> (25.5.2024)

3. OSNOVNI ELEMENTI OSIGURANJA

Osiguranim slučajem smatra se događaj koji je prouzročen osiguranim rizikom. Radi se o događaju koji za posljedicu ima štetu na osiguranom predmetu, a uzrok tog događaja mu je opasnost od koje je osiguranje zaključeno. Osigurani događaj ili slučaj mora biti neizvjestan ili slučajan. Iz navedenog proizlazi da mora biti zadovoljen jedan od sljedećih uvjeta:⁴

- Nastup štetnog slučaja je neizvjestan, to znači da događaj može ali i ne mora nastati u određenom vremenskom razdoblju
- Do događaja će doći sigurno u nekom budućem vremenskom razdoblju, ali taj trenutak njegova nastupanja te posljedice koje će imati nisu poznati.

Dakle, za osigurani slučaj može se reći da je to rizik koji se je stvarno i dogodio. Zbog toga za svako osiguranje moraju točno biti definirani osnovni elementi osiguranja u koje spadaju:⁵

- Predmet osiguranja
- Rizici od kojih se određeni predmet osiguranja osigurava
- Vrijeme trajanja osiguranja
- Oblik pokrića štete

3.1. Predmet osiguranja

Pod pojmom predmet osiguranja podrazumijevaju se imovinski interesi, životinje, materijalni predmeti, osobe ili bilo što drugo što može biti oštećeno, uništeno, povrijeđeno i sl. Predmet osiguranja mora biti jednoznačno definiran tako da ne postoje nikakve dvojbe o njegovim karakteristikama i identifikaciji i prilikom ugovaranja osiguranja i onda kada dođe do nastanka osiguranog slučaja.⁶

⁴ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 42.

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

3.2. Rizici od kojih se određeni predmet osiguranja osigurava

Rizici od kojih se određeni predmet osiguranja osigurava mogu djelovati iznenadno i slučajno na predmet osiguranja, a posljedice tog djelovanja mogu biti oštećenje, uništenje, nastanak materijalnih obveza, umanjenje vrijednosti, gubitak dohotka i sl. U rizike ili opasnosti ubrajaju se, primjerice, poplava, oluja, tuča, potres, požar, mraz, skrivene greške u materijalu o konstrukciji stroja, razbojstvo i provalna krađa, prometna nezgoda, bolest ili smrt. Osiguranje od nekih od navedenih rizika ili opasnosti može se sklopiti samo za buduće djelovanje tih rizika, i u slučaju kada je njihov nastanak neizvjestan i neovisan od volje osiguranika i/ili ugovaratelja osiguranja.⁷

3.3. Vrijeme trajanja osiguranja

Vrijeme trajanja osiguranja mora se jasno odrediti kada se sklapa ugovor o osiguranju. Budući da štete nastaju u vremenu, premija osiguranja ovisi o trajanju osiguranja, godišnjem dobu i sl. Što je vrijeme trajanja osiguranja dulje to je rizik veći, iz razloga što je veća vjerojatnost da će se u dužem razdoblju ostvariti osigurani slučaj. Sukladno Članku 946. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 155/23) ugovor o osiguranju proizvodi svoje učinke istekom dana koji je njime označen kao dan početka trajanja osiguranja, pa sve do svršetka posljednjeg dana roka za koji je osiguranje ugovoreno. Ako rok trajanja osiguranja nije određen ugovorom, svaka strana može raskinuti ugovor s danom dospelosti premije, obavješćujući pisanim putem drugu stranu najkasnije tri mjeseca prije dospelosti premije. Ako je osiguranje sklopljeno na rok dulji od pet godina, svaka strana može nakon protoka toga roka, uz otkazni rok od šest mjeseci, pisano izjaviti drugoj strani da otkazuje ugovor. Ugovorom se ne može isključiti pravo svake strane da raskine, odnosno otkáže ugovor kako je prethodno navedeno.⁸

⁷ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 43.

⁸ Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 155/23), Članak 946.

3.4. Oblik pokrića štete

Oblik pokrića štete određuje način kojim će se utvrditi odšteta za slučaj djelovanja osigurane opasnosti na osigurani predmet osiguranja. Djelovanje opasnosti na osigurani predmet osiguranja uzrokuje štetu čije se posljedice mogu barem djelomično ublažiti isplatom određene novčane odštete. Šteta koja nastane mora biti mjerljiva, znači da se mora moći procijeniti, a ukupna odšteta ne smije biti viša od stvarne štete. Iz tog razloga unaprijed se treba dogovoriti da li će ako nastane šteta biti isplaćena naknada koja je jednaka stvarnoj šteti ili će isplaćena naknada biti nešto manja, budući da se osiguranik obvezao da će on snositi udio štete (franšiza), ili se koristi tzv. načelo razmjera, budući da je svota osiguranja neodgovarajuća (podosiguranje) ili je visina odštete ograničena svotom osiguranja koja je ugovorena i sl.

Oblik pokrića štete podrazumijeva i neke druge pojmove u osiguranju, tu spadaju: franšiza, visina štete, štetni događaj, svota osiguranja, šteta i odšteta. Franšiza je osobni udio osiguranika u mogućoj nastaloj šteti. Razlikuju se tri temeljna oblika franšize a to su: odbitna franšiza, integralna franšiza i agregatna franšiza. Kod odbitne franšize osiguratelj isplaćuje naknadu za štetu samo u slučaju ako je iznos štete veći od visine odbitne franšize. Ovaj oblik franšize ugovara se u postotcima od osiguranog iznosa ili u apsolutnom iznosu te osiguranik uvijek sudjeluje u šteti. Kod integralne franšize za iznos štete koji je niži od iznosa ugovorene franšize, odšteta se ne isplaćuje. U slučaju da je šteta iznad visine franšize, onda se odšteta isplaćuje u cijelosti. Postoji još i agregatna franšiza koja se još naziva i fiksna godišnja franšiza. Radi se o odbitnoj franšizi koja se koristi sve dok visina ukupnih odbitaka franšize ne dostigne ukupni iznos franšize koji je ugovoren ta određenu godinu. Kada dođe do toga da se dostigne ukupni godišnji iznos franšize koji je ugovoren, osiguravatelj za svaku sljedeću štetu mora isplatiti puni iznos odštete kao da franšiza nije bila ugovorena.⁹

Svota osiguranja koja se ujedno zove i osnovica za obračun premije predstavlja maksimalni iznos koji se ugovorom o osiguranju osiguratelj obvezuje isplatiti osiguraniku u slučaju kada dođe do osiguranog slučaja. Svota osiguranja se u većini slučajeva upisuje u policu osiguranja odnosno ugovor o osiguranju s time da se može mijenjati ukoliko se tako dogovore ugovorne strane, a kod pojedinih vrsta osiguranja svota osiguranja može se ugovoriti i na stvarnu vrijednost tj. bez da se upisuje iznos osiguranja. Prema opsegu osigurateljne zaštite, svota

⁹ Uniqa osiguranje, dostupno na: <https://www.uniqa.hr/> (13.4.2024)

osiguranja može biti na punu vrijednost i na prvi rizik. U slučaju kada je riječ o svoti osiguranja na punu vrijednost, ona se određuje prema punoj vrijednosti osiguranog predmeta. U slučaju kada je riječ o svoti osiguranja na puni rizik, ugovaratelj osiguranja ne određuje svotu osiguranja prema punoj vrijednosti predmeta osiguranja nego prema iznosu po štetnom događaju do kojeg želi biti osiguran. Do tog istog iznosa mu se nadoknađuje šteta i ako je ona po tom predmetu bila veća a možda čak i potpuna.¹⁰ Postoje tri odnosa vrijednosti između svote osiguranja i osiguranog predmeta. Prvi odnos je kada su obje svote jednake, to se naziva puno osiguranje. Drugi odnos je kada je svota osiguranja manja od vrijednosti osiguranog predmeta, to se naziva podosiguranje. Treći odnos je kada je svota osiguranja veća od vrijednosti osiguranog predmeta, to se naziva nadosiguranje. U slučaju punog osiguranja kada su obje svote jednake ugovaratelj osiguranja plaća premiju u skladu s visinom iznosa osiguranja, a koja je jednaka stvarnoj vrijednosti osiguranog predmeta. Ukoliko je do nadosiguranja, slučaja kada je svota osiguranja manja od vrijednosti osiguranog predmeta, došlo dok ugovor o osiguranju još traje, obje ugovorne strane imaju pravo na određeno sniženje osiguranog iznosa tj. premije, počevši od onoga dana kada je zahtjev za sniženje priopćila drugoj ugovornoj strani. Ako je nadosiguranje ugovoreno s ciljem da se prevari, druga ugovorna strana može tražiti da se ugovor o osiguranju poništi. U slučaju podosiguranja, kada je svota osiguranja veća od vrijednosti osiguranog predmeta, iznos naknade kada dođe do osiguranog slučaja razmjerno se smanjuje u odnosu na svote koje su osigurane te vrijednosti predmeta osiguranja.¹¹

Pod pojmom visina štete podrazumijeva se stvarna šteta do koje je došlo zbog nastanka osiguranog slučaja i koja je određena prema uvjetima iz osiguranja. Štetni događaj podrazumijeva osigurani slučaj odnosno događaj u praksi. Šteta je stvarni iznos gubitka koji je nastao ostvarenjem osiguranog rizika, a osigurnina ili odšteta je visina novčanog iznosa koji osiguravatelj priznaje kao nadoknadu iz uvjeta sklopljenog ugovora o osiguranju.

¹⁰ Ćurak, M., Jakovčević, D., Osiguranje i rizici, RriF, Zagreb, 2007., str 23.

¹¹ Moj bankar, dostupno na: <https://www.moj-bankar.hr/> (14.4.2024)

4. PREMIJA OSIGURANJA

Premija osiguranja označava iznos novca koji osoba koja je ugovorila osiguranje (ugovaratelj osiguranja) tj. osiguranik mora platiti osiguravatelju za rizik koji je preuzeo kod sklapanja ugovora o osiguranju. Uz ugovaratelja osiguranja, premiju osiguranja može platiti također i druga određena osoba koja ima pravni interes da premija osiguranja bude plaćena. U pravilu, početak ugovora o osiguranju ne može biti prije plaćanja cijelog iznosa premije osiguranja (ako je ugovorom određeno plaćanje odjednom) ili prve osiguranja (ako je ugovorom određeno obročno plaćanje). Pojam premija osiguranja najčešće je korišten pojam u području osiguranja.¹²

Premija osiguranja označava cijenu osiguranja, točnije iznos novca kojeg ugovaratelj osiguranja plaća osiguravatelju osiguranja na temelju sklopljenog ugovora o osiguranju. Premija osiguranja dijeli se na dva dijela:¹³

- Funkcionalna premija – sadržava tehničku premiju koja se koristi za nadoknadu štete te isplatu ugovorene svote te dio za preventivu koji služi za smanjenje ili uklanjanje nepovoljnog djelovanja uzroka koji mogu izazvati štete.
- Režijski dodatak – koristi se za pokrivanje troškova koji se odnose na obavljanje djelatnosti osiguranja (plaće djelatnika osiguravajućeg društva i provizija za sklapanje ugovora o osiguranju, troškovi održavanja police kao što su npr. izdavanje računa, marketinga, rasvjete, potrošnog materijala i ostalo).

Premija osiguranja odnosno njen iznos je niži onda kada se ugovori franšiza u odnosu na istovrsno osiguranje bez ugovorene franšize. Franšiza obuhvaća sudjelovanje osiguranika u nastaloj šteti, ugovorena može biti kao kvalitativna ili kvantitativna franšiza. Kvalitativna isključuje pokriće u cijelosti i naknadu nekih skupina rizika koji mogu biti pokriveni drugom određenom vrstom osiguranja. Kvantitativna franšiza je u postotku od ugovorene svote odnosno štete. Može biti integralna, odbitna ili agregatna.

¹² Ćurak, M., Jakovčević, D., op. cit., str. 47.

¹³ Moj bankar, dostupno na: <https://www.moj-bankar.hr/> (17.5.2024)

Premija osiguranja može biti:

- Ugovorena ili policirana premija osiguranja – kada je riječ o iznosu novca koji je definiran kod sklapanja ugovora o osiguranju u tekućem obračunskom razdoblju za pokriće rizika u razdoblju koje maksimalno može trajati jednu godinu.
- Fakturirana premija osiguranja – kada je riječ o iznosu novca koji je dospio na naplatu i koji je fakturiran prilikom sklapanja ugovora o osiguranju ili u određenom obračunskom razdoblju ako je ugovoreno plaćanje premije osiguranja u ratama.
- Naplaćena premija osiguranja – kada je riječ je o iznosu novca koji je naplaćen u određenom obračunskom razdoblju.
- Dužna premija osiguranja – kada je riječ o iznosu novca premije koji je dospio ali nije naplaćen u prethodnom obračunskom razdoblju.

Zaračunata bruto premija neživotnih osiguranja obuhvaća sve iznose premija osiguranja koje su policirane ili ugovorene u tekućem obračunskom razdoblju za razdoblje najdulje do jedne godine, bez obzira odnose li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično na kasnije obračunsko razdoblje.

Zaračunate bruto premije životnih osiguranja obuhvaćaju sve iznose premija osiguranja koji su naplaćeni do kraja obračunskog razdoblja, bez obzira odnose li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično na kasnije obračunsko razdoblje ili razdoblja. Djelomično naplaćene rate smatraju se naplaćene ukupne rate.

Strukturu premije osiguranja čine riziko ili tehnička premija, udio za pokrivanje troškova poslovanja i udio za preventivu. U premiju osiguranja obuhvaćena je i zarada osiguravajućeg društva, te se u određenim slučajevima dodaje i dodatak za sigurnost.¹⁴

¹⁴ Ćurak, M., Jakovčević, D., op. cit., str. 48.

Skadencija podrazumijeva dospijevanje obnove police osiguranja ili datum kada ističe tekuća osiguravateljna godina. Skadencija se u pravilu ne mora podudarati s kalendarskom godinom. U tom slučaju, kada se kalendarska i osiguravateljna godina ne podudaraju, potrebno je izračunati udio premije koji se odnosi na pokriće u sljedećoj godini. Pomoću korištenja informacijske tehnologije moguće je praćenje svih podataka o policama pa tako i podataka o točnom datumu početka i isteka osiguranja za svaku policu osiguranja. Dakle, za sve police osiguranja moguće je točno izračunati koliko iznosi premija po jednom danu odnosno koliko će dana polica vrijediti u sljedećoj godini.

Pravo na povrat neiskorištenog dijela premije osiguranja odnosi se na mogućnost osiguranika da dobije povrat proporcionalnog dijela premije u slučaju prijevremenog raskida osiguravateljskog ugovora. Ovo pravo može biti regulirano različitim zakonima i uvjetima osiguravajuće kuće, a najčešće se javlja u kontekstu osiguranja automobila, stanova ili zdravstvenog osiguranja. Osoba koja je ugovorila osiguranje (ugovaratelj osiguranja) ima pravo na povrat cijelog iznosa naplaćene premije ukoliko dođe do toga da osigurana stvar propadne prije početka osigurateljnog pokrića. Riječ je o slučajevima kada stvar koja je osigurana propadne uslijed određenog rizika koji nije obuhvaćen osiguranjem nakon što je pokriće već započelo, kada osiguratelj raskida ugovor zbog prijave koja nije namjerna i koja je netočna a u kojoj se prijavljuju okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika, te u slučaju kada osoba koja je ugovorila osiguranje (ugovaratelj osiguranja) u svojstvu potrošača jednostrano raskida ugovor koji je sklopljen na daljinu. Tzv. neiskorišteni dio premije dobije se tako što se sveukupni iznos premije osiguranja dijeli sa brojem dana u godini, dakle 365, te se dobiveni iznos premije osiguranja po danu množi s brojem preostalih dana trajanja ugovora o osiguranju.

5. RIZIK U OSIGURANJU

Općenito, pod pojmom rizik podrazumijeva se stanje u kojem postoji mogućnost određenog negativnog (nepoželjnog) odstupanja od pozitivnog(poželjnog) ishoda kojemu se nadamo ili kojeg očekujemo. Često se događa pogreška da se umjesto rizika upotrebljava pojam neizvjesnost. Neizvjesnost u ishod odražava nesigurnost i dvojbu te se temelji na nedovoljnom znanju o budućnosti, točnije o onome što je moguće da će se u budućnosti dogoditi. Suprotno od neizvjesnosti je pojam izvjesnost koji podrazumijeva sigurnost u ishod određenog događaja.

Rizik u osiguranju predstavlja mogućnost slučajnog, štetnog djelovanja opasnosti koja je osigurana na određeni predmet koji je osiguran u određenom budućem vremenskom razdoblju.¹⁵ Rizik obuhvaćen ugovorom o osiguranju (tj. osigurani slučaj) mora biti neizvjestan, budući i nezavisan od isključive volje osiguranika ili ugovaratelja osiguranja. Kada kažemo da rizik mora biti neizvjestan to znači da nije unaprijed poznato kada će se dogoditi, gdje će se dogoditi ni koje posljedice će izazvati. Rizik mora biti budući tj. dogodit će se nakon početka djelovanja ugovora o osiguranju. Nezavisan rizik znači da je moguće da će se događaj dogoditi unatoč svim poduzetim preventivnim mjerama za njegovo sprječavanje.

Ugovor o osiguranju je ništetan ako je u trenutku kada je sklopljen već došlo do nastanka osiguranog slučaja, ili je već bio u nastupanju, ili je već bilo izvjesno da će do njega doći, ili je već tada prestala mogućnost da do njega dođe. Ukoliko je ugovoreno da će osiguranjem biti obuhvaćeno određeno razdoblje prije sklapanja ugovora, u tom slučaju će ugovor biti ništetan samo ako je onda kada je on sklopljen zainteresirana strana bila upoznata da je do osiguranog slučaja već došlo tj. da je već tada propala mogućnost da do njega dođe.¹⁶

Jako često se u praksi upotrebljava podjela rizika na čisti i špekulativni rizik. Pod pojmom špekulativni rizik podrazumijeva se svjesni rizik u koji pojedinac ulazi te se njime osiguranje ne bavi. Kod takvog rizika postoji vjerojatnost dobitka ili vjerojatnost gubitka, npr. kao igara

¹⁵ Ćurak, M., Jakovčević, D., op. cit., str. 37.

¹⁶ Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22), članak 922., stavak 3. i stavak 4.

na sreću. S obzirom na to da pojedinac svjesno odlučuje ući u igru, taj rizik nastaje kao posljedica subjektivne čovjekove volje te spada u kategoriju subjektivnih rizika, pa se iz tog razloga ni ne može osigurati od potencijalnog gubitka. Čisti rizik javlja se kao posljedica stihije ili slučaja, dakle ne radi se o svjesnom djelovanju pojedinca, pa iz tog razloga može ali ujedno i ne mora biti osigurljiv.

Još jedna podjela osiguranja, s aspekta osiguranja, dijeli rizike na neosigurljive i osigurljive. Neosigurljivi rizici obuhvaćaju uglavnom različite katastrofalne rizike koji se u pravilu ne osiguravaju (iako uvijek postoje neke iznimke). Tu npr. spadaju rizici uzrokovani određenim društvenim, gospodarskim ili političkim fenomenima, ali mogu se javiti i kao posljedica fizičkih pojava. Djelovanje neosigurljivih rizika može utjecati na velik dio ili čak na cijelu populaciju neke države ili na određenom području. U osigurljive rizike spadaju osobni rizik tj. rizik kojem je pojedinac (osoba) izložen, imovinski rizik odnosno rizik kojem je imovina (stvari) izložena te rizik od odgovornosti odnosno rizik koji uzrokuje oštećenja na imovini, životu treće osobe ili zdravlju osobe. Da bi rizik bio osigurljiv, treba biti raspoređen ravnomjerno u prostoru i vremenu, mora biti u skladu sa društveno moralnim načelima i zakonima, premija koja je izračunata mora biti ekonomski prihvatljiva, za osiguranika potencijalne štete trebaju biti financijski značajne. Kako bi se rizik mogao prenijeti na osiguratelja mora postojati brojnost objekata koji su izloženi riziku, mora postojati homogenost rizika, rizici moraju biti izazvani slučajno tj. moraju biti neovisni o volji ugovaratelja te moraju biti mjerljivi, odredljivi te imati karakter ponavljanja.

Uz prethodno navedene dvije podjele rizika, još se često koristi podjela na objektivne i subjektivne rizike. Subjektivne rizike teško je izmjeriti zato što ovise o postupcima pojedinca. Objektivne rizike može se relativno lako izmjeriti zato što su rezultat objektivnih okolnosti. Iz tog razloga se osigurljivi rizici ubrajaju u skupinu objektivnih rizika tj. rizika koje pojedinac nije mogao svojom voljom otkloniti niti na njih utjecati. Također, objektivni rizici se pojavljuju u svakodnevnom poslovanju.

Upravljanje rizicima u osiguranju u praksi dijeli se na upravljanje osobnim rizicima i upravljanje imovinskim rizicima (obuhvaćaju i rizike od odgovornosti). U nastavku je obrađeno upravljanje imovinskim rizicima.

5.1. Upravljanje imovinskim rizicima

Imovinski rizici odnose se na novčane gubitke zbog direktnih ili izravnih šteta (npr. krađa imovine, fizičko oštećenje, uništenje itd.) te zbog indirektnih ili neizravnih šteta koje su nastale kao posljedica djelovanja direktnih šteta (npr. gubitak zarade). U imovinske rizike također se ubrajaju rizici do kojih dolazi zbog propusta drugih osoba koje su preuzele obvezu i time se obvezale da će odraditi određeni posao za osiguranika. Rizikom se može upravljati, pri tome se određenim rizicima upravlja zajedničkim djelovanjem društva/države i pojedinaca. Nadalje, neki rizici su odgovornost pojedinaca koji se sami trebaju brinuti za vlastitu imovinu, zdravlje i život. Kao što je rečeno, rizicima se može upravljati a za to se koriste razne metode koje su grupirane u dvije temeljne skupine. To su metode financijske kontrole i metode fizičke kontrole.¹⁷

Metode fizičke kontrole koriste se za smanjivanje broja i veličina šteta, a postoje:¹⁸

- Metoda izbjegavanja rizika – koristi se kada je moguće unaprijed ukloniti mogućnost nastupa određenog nepovoljnog događaja (npr. odgoda putovanja zbog lošeg vremena). Ne može se koristiti uvijek zato što se neki rizici ne mogu izbjeći.
- Metoda smanjenja veličine rizika – provodi se edukacijom, fizičkim sredstvima te uvođenjem standardizacije u poslovanje. Ključni segment ove metode je funkcija preventive.

Metode financijske kontrole koriste se za osiguravanje sredstva za pokriće nastalih šteta, a postoje:¹⁹

- Metoda zadržavanja rizika – drugi naziv je samoosiguranje. Podrazumijeva vlastito pokriće rizika kojom gospodarski subjekt zadržava samo dio rizika ili rizik u cijelosti, a vlastitim sredstvima pokriva eventualne štete.
- Metoda podjele rizika – ona se odnosi na neki od oblika dogovorene podjele gubitaka, npr. u dioničkom društvu investitori udružuju svoj kapital i svaki preuzima dio rizika koji poduzeće nosi. Podjela rizika na članove je temeljna značajka osiguranja.

¹⁷ Ćurak, M., Jakovčević, D., op. cit., str. 39.

¹⁸ Ibid., str. 39.

¹⁹ Ibid., str. 39.

- Metoda prijenosa rizika – odnosi se na leasing primjerice, gdje se rizik prenosi na korisnika leasinga i na osiguranje. Najsigurnija metoda pokriva rizika je osiguranje, karakterizira ju prijenos rizika na osiguravajuće društvo, podjela šteta na sve članove zajednice, uz primjenu zakona velikih brojeva.

Prije sklapanja police osiguranja jedna od stvari koja se mora učiniti je utvrditi veličinu rizika tj. izmjeriti opasnost od štetnog događaja na određenom predmetu osiguranja te ih iskazati kvantitativno. Veličina rizika ovisi o više čimbenika među koje spadaju:²⁰

- Vrsta predmeta osiguranja ili djelatnosti
- Vrsta opasnosti za koju se osiguranje osigurava (npr. smrt, nezgoda, požar itd.)
- Tehničke i fizičke karakteristike predmeta osiguranja
- Mjesto na kojem se predmet osiguranja nalazi
- Zaštitne i preventivne mjere
- Svota i trajanje osiguranja
- Vrijednosti predmeta osiguranja te u svezi s time preuzete obveze, tzv. oblik pokriva
- Najveća vjerojatna šteta te intenzitet štete.

Osiguravatelji ili osiguravajuća društva određuju cijene osiguranja na temelju praćenja podataka o štetama u prošlosti te na temelju strukture vlastitog portfelja.

5.2. Ocjena rizika kod osiguranja imovine

Osoba koja je ugovorila osiguranje (ugovaratelj osiguranja) kod imovinskog osiguranja ima obvezu obavijestiti osiguratelja o svakoj promjeni okolnosti koja može imati utjecaja na ocjenu rizika. U slučaju kada se radi o osiguranju osoba, ugovaratelj osiguranja mora obavijestiti osiguratelja samo ako je rizik povećan zato što je osigurana osoba promijenila djelatnost ili zanimanje koje obavlja. Ugovaratelj osiguranja mora bez odgađanja pisanim

²⁰ Ćurak, M., Jakovčević, D., op. cit., str. 41.

putem obavijestiti osiguratelja o povećanju rizika onda kada je rizik povećan nekim njegovim postupkom. Ukoliko je do povećanja rizika došlo bez njegova sudjelovanja, mora ga obavijestiti pisanim putem u roku od 14 dana otkad je za to mogao saznati ili je saznao. Ukoliko je povećanje rizika toliko da osiguratelj ugovor ne bi sklopio da je takvo stanje bilo u trenutku kada je on sklopljen, on se može odlučiti na raskid ugovora. Ukoliko je povećanje rizika toliko da bi osiguratelj sklopio ugovor samo uz veću premiju osiguranja da je takvo stanje bilo kada je ugovor sklopljen, on može predložiti veću premiju osiguranja ugovaratelju. Ukoliko ugovaratelj osiguranja ne prihvati veću premiju u vremenskom roku u trajanju od 14 dana od primanja prijedloga veće premije, ugovor po samom zakonu prestaje. Ugovor o osiguranju vrijedi te se osiguratelj više ne može koristiti ovlaštenjima da predloži ugovaratelju veću premiju osiguranja ili da raskine ugovor ukoliko ne iskoristi navedena ovlaštenja u roku od 30 dana otkad je na bilo koji način saznao za povećanje rizika, ili ako prije nego što rok istekne pokaže da pristaje na produljenje ugovora.²¹

U slučaju u kojem se nakon što je ugovor o osiguranju sklopljen dogodilo smanjenje rizika, ugovaratelj osiguranja ima mogućnost zatražiti odgovarajuće smanjenje premije osiguranja, računavši od onog dana kada je pisanim putem o smanjenju obavijestio osiguratelja. Ukoliko osiguratelj u vremenskom roku od 14 dana od zaprimanja zahtjeva iz prethodnog dijela ne dostavi pisanu suglasnost na dostavljeni zahtjev ugovaratelju osiguranja, ugovaratelj osiguranja ima pravo na raskid ugovora o osiguranju.

²¹ Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22), članak 938., stavak 3. i stavak 4.

6. PRAVNI OKVIR OSIGURATELJNOG POSLOVANJA

6.1. Ugovor o osiguranju

Ugovor o osiguranju regulira sve obveze i prava obje ugovorne strane u njemu, a to su osiguravatelj ili osiguravajuće društvo te ugovaratelj osiguranja. Pod pojmom ugovor o osiguranju podrazumijeva se ugovor kojim se jedna strana, osiguravajuće društvo, uz naplatu određene premije osiguranja ili cijene osiguranja obvezuje drugoj strani, ugovaratelju osiguranja, da će osiguraniku u slučaju nastanka osiguranog slučaja isplatiti osigurninu, odnosno nadoknaditi štetu načinjenu stvarima ili osobama (predmet osiguranja) do određene visine, a do koje je došlo zbog uzroka ili opasnosti koje su bile predviđene ugovorom.

Najvažnije karakteristike ugovora o osiguranju jesu da je riječ o ugovoru koji je dvostrano obvezan, sukcesivnom ugovoru, aleatornom ugovoru, ugovoru o uzajamnom povjerenju te da ima obilježje uvjetovanosti. Dvostrano obvezni ugovor znači da obvezuje obje strane u ugovoru. Obje strane imaju svoje utvrđene obveze i prava koji su ili određeni ugovorom ili se koriste odredbe zakona ukoliko nije drugačije definirano ugovorom. Sukcesivan ugovor znači da ima trajno izvršenje obveza tijekom cijelog vremena trajanja ugovora. Po jednom ugovoru može biti plaćeno više šteta na jednom predmetu osiguranja koje su nastale zbog identične ili različite opasnosti koja je bila predviđena ugovorom. Aleatornost ugovora o osiguranju proizlazi iz toga da do štete može ali i ne mora doći u razdoblju plaćanja premije osiguranja tj. za vrijeme trajanja osiguranja. Očituje se u davanjima i primanjima pojedinca koja nisu jednaka. Ugovor o uzajamnom povjerenju podrazumijeva da osiguravajuće društvo obećava da će ispuniti vlastite obveze u slučaju ako dođe do osiguranog slučaja. Povjerenje u osiguravajuće društvo je možda i najvažniji razlog zašto se ugovaratelj odlučuje za određenog osiguravatelja. Obilježje uvjetovanosti znači da osiguravatelj ima obvezu isplatiti odštetu jedino ukoliko je osiguranik ispunio sve svoje obveze koje su definirane u sklopljenom ugovoru i uvjetima osiguranja.²²

²² Matijević. B., Osiguranje, Libertin naklada, Rijeka, 2017., str. 92.

Svaki ugovor o osiguranju temelji se na određenim osnovnim načelima među koja spadaju:²³

- Načelo nadoknade štete i/ili načelo isplate ugovorenog iznosa
- Načelo osigurljivog interesa
- Načelo dobre vjere
- Načelo subrogacije

Načelo nadoknade štete tj. načelo isplate ugovorenog iznosa znači da se nadoknada štete određuje sukladno svoti osiguranja te od stvarne štete ne može biti veća, ali istovremeno ne može biti ni viša od svote osiguranja (kada je riječ o imovinskim osiguranjima) tj. visine osigurane svote (kada je riječ o osiguranjima osoba).

Načelo osigurljivog interesa kaže da pravo na nadoknadu štete može ostvariti jedino pojedinac kojemu je od interesa da se osigurani slučaj ne dogodi zato jer bi u suprotnom pretrpio financijski ili materijalni gubitak. Svrha načela osigurljivog interesa je da se spriječi bilo kakva špekulacija, da se smanji moralni hazard te da se odredi pravo na odštetu.

Načelo dobre vjere predstavlja osnovno načelo obveznog prava tj. etičko pravilo o poštenom i savjesnom postupanju. Pretpostavke na kojima se ono temelji su slijedeće: da su osiguravatelju prijavljene sve poznate činjenice o predmetu osiguranja, da su izjave o svim važećim činjenicama koje su povezane s rizikom i predmetom osiguranja točne te da će osiguranik ispuniti određene uvjete jamstva koje mu je osiguravatelj postavio, npr. poboljšati zaštitu na radu za određeni postotak smanjenja premije od povrede na radu. U članku 932. Zakona o obveznim odnosima definirana je namjerna netočna prijava ili prešućivanje:

- Ukoliko je ugovaratelj osiguranja s namjerom počinio netočnu prijavu ili je s namjerom prešutio određenu okolnost takve prirode da osiguravatelj ne bi sklopio ugovor o osiguranju da je znao kako stvari zapravo stoje, osiguravatelj u tom slučaju ima pravo zatražiti poništenje ugovora.
- Ako bi došlo do poništenja ugovora o osiguranju zbog prethodno navedenih razloga, osiguratelj tada ima mogućnost naplatiti i zadržati premije za razdoblje do dana podnošenja zahtjeva za poništenje ugovora, ali isto tako ima obvezu plaćati osigurnine ukoliko do toga dana nastupi osigurani slučaj.
- Pravo osiguratelja da zatraži poništenje ugovora prestaje ukoliko osiguratelj u vremenskom razdoblju od 3 mjeseca od onog dana kada je saznao za netočnost

²³ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 44.

prijave ili za prešućivanje ne kaže ugovaratelju da mu je namjera upotrijebiti to pravo.

- Ukoliko osiguranje obuhvaća više osiguranih predmeta (predmeta osiguranja), ugovor vrijedi samo za osigurane predmete (predmete osiguranja) na koje se ne odnosi prešućena okolnost ili netočna prijava osobe koje je ugovorila osiguranje (ugovaratelja osiguranja) koja je namjerno dana.

U članku 933. Zakona o obveznim odnosima isto tako je definirana nenamjerna netočnost ili nepotpunost prijave:

- Ukoliko je ugovaratelj osiguranja učinio prijavu koja nije točna ili je propustio dati dužnu obavijest, a to nije učinjeno s namjerom, osiguravatelj po vlastitom izboru može izjaviti da raskida ugovor o osiguranju ili dati prijedlog za povećanje premije koje je razmjerno povećanom riziku.
- U tom slučaju ugovor o osiguranju prestaje nakon isteka 14 dana od kada je osiguravatelj vlastitu izjavu o raskidu izrekao ugovaratelju osiguranja, a u slučaju osiguravateljevog prijedloga za povećanje premije, do raskida ugovora dolazi temeljem zakona ukoliko ugovaratelj osiguranja ne prihvati prijedlog u roku od 14 dana od kada ga je zaprimio.
- Ukoliko dođe do raskida ugovora osiguravatelj mora vratiti dio premije koji otpada na vrijeme do kada osiguranje traje.
- Ukoliko se osigurani slučaj dogodio prije utvrđivanja netočnosti ili nepotpunosti prijave ili nakon toga, ali prije nego što je ugovor raskinut tj. prije postizanja sporazuma za povećanje premije, dolazi do smanjenja naknade u razmjeru između stope premija koje su plaćene i stope premije koje bi trebalo platiti prema stvarnom riziku.

Načelo subrogacije kaže da se osiguranikova prava prema određenoj osobi koja je odgovorna za štetu prebacuju na osiguravatelja u visini isplaćene naknade štete iz osiguranja. Značajke subrogacije su slijedeće:²⁴

- Iz sredstava regresa koja su dobivena subrogacijom prvo se nadoknadi iznos isplaćene štete osiguraniku u potpunosti.

²⁴ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 46.

- Osiguravatelj ima pravo na subrogaciju koje mu osiguranik mora omogućiti, inače osiguravatelj u cijelosti ili samo djelomično bude oslobođen svoje obveze koju ima prema osiguraniku.
- Osiguravatelj ima pravo odustati od svojeg prava subrogacije ukoliko bi troškovi spora iznosili više od samog regresa ili ukoliko bi to ugrozilo poslovni interes ili njegov ugled.
- Kod osiguranja osoba subrogaciju se ne može primijeniti budući da se ne radi o ugovorima o nadoknadi štete.
- Osiguravatelj kod osiguranja od odgovornosti nema pravo na subrogaciju.
- Osiguravatelj nema pravo subrogacije prema svojim osiguranicima zato što time prestaje svrha osiguranja, jedino u posebnim slučajevima kada šteta nastane namjernim nepoštivanjem određene zakonske odredbe ili pravila osiguranja.

Ugovori o osiguranju mogu se strukturirati na razne načine. Prva podjela je prema određenosti predmeta osiguranja. Prema toj podjeli ugovori se dijele na opće i pojedinačne. Pojedinačni ugovori obuhvaćaju ugovore u kojima je točno određen predmet osiguranja. Kada se radi o imovinskim osiguranjima predmet osiguranja mora biti označen u ugovoru tako da ga je moguće neupitno identificirati. Opći ugovor označava ugovor gdje je obuhvaćeno više predmeta osiguranja koji nisu posebno određeni. Npr. odnose se na veći broj pošiljaka određenog osiguranika. Opći ugovori o osiguranju još se dijele na ugovore s otvorenim pokrićem i flotantna ili otpisna polica.²⁵

Iduća podjela ugovora o osiguranju dijeli je prema trajanju osiguranja i dijeli ih na ugovore na neodređeno vrijeme te ugovore na određeno vrijeme. Ugovori na određeno vrijeme imaju utvrđeni rok trajanja koji se unaprijed dogovara. Može trajati do jedne godine kao kratkoročno osiguranje te na određeni rok koji je dulji od jedne godine kao dugoročno ili višegodišnje osiguranje. Ugovori na neodređeno vrijeme mogu trajati do otkaza, pritom ugovaratelj ima obvezu podnijeti zahtjev za raskid takvog ugovora pisanim putem u roku koji je predviđen zakonom ili ugovorom. Trajanje osiguranja također može ovisiti i o vrsti osiguranja. Ukoliko drugačije nije određeno ugovorom, ugovor o osiguranju djeluje istekom dana koji je njime označen kao dan kada je osiguranje počelo trajati, pa skroz do završetka

²⁵ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 101.

zadnjeg dana roka za koji je ugovoreno osiguranje. Ukoliko trajanje osiguranja nije definirano ugovorom, obje strane s danom dospelosti premije mogu raskinuti ugovor, pritom obavještavajući pismeno drugu stranu najkasnije 3 mjeseca prije dospjeća premije. Ukoliko je osiguranje ugovoreno na rok koji je dulji od 5 godina, obje strane mogu nakon isteka tog roka, uz otkazni rok u trajanju od 6 mjeseci, pisanim putem izjaviti drugoj strani da otkazuju ugovor. Pravo raskida ugovora odnosno otkaza ugovora svake strane ugovorom se ne može poništiti.

6.2. Isprave u osiguranju

U osiguranju postoje 4 isprave, a to su: ponuda osiguranja, policica osiguranja, list pokrića i potvrda o osiguranju.

6.2.1. Ponuda osiguranja

Ponuda osiguranja označava ispravu, dokument odnosno obrazac kojim osiguranik ili ugovaratelj osiguranja osiguravatelju (osiguravajućem društvu) nudi da kod njega osigura svoj određeni interes, npr. zalihe na skladištu, skladište, robu na putu, život, drugu imovinu i sl. Stavljanjem potpisa na ponudu osiguranja ugovaratelj osiguranja vlastite potrebe za osiguranjem prijavljuje osiguravajućem društvu te nekad osiguravajuća društva takvu vrstu dokumenta nazivaju prijavom u osiguranje. Time je svakoj ugovornoj strani određena uloga bez ikakve dvojbe. Ponudu osiguranja može isto tako dati i osiguravatelj. U njoj se moraju nalaziti bitni dijelovi ugovora, kako bi se njezinim potencijalnim prihvatom, kao drugom fazom prilikom sklapanja ugovora isti mogao sklopiti. Važni elementi ponude osiguranja su osigurana svota, osigurani predmet, osigurani rizici, premija osiguranja te ostali važni elementi. Ugovor o osiguranju je sklopljen onog trenutka kad je prihvaćena ponuda o osiguranju. Po trenutku kada se ugovor sklopi osiguratelj ima obvezu ugovaratelju osiguranja bez ikakvog odgađanja izdati policu osiguranja koja je uredno složena i potpisana ili neki drugi dokument o osiguranju. Pisana ponuda koja je učinjena osiguratelju veže ponuditelja za vremenski period od 8 dana ukoliko nije odabrao kraći rok otkad je ponuda dospjela osiguratelju. Ukoliko se zahtijeva liječnički pregled rok je 30 dana. Ukoliko osiguratelj u navedenom roku ne odbije ponudu osiguranja koja ne odstupa od njegovih traženih uvjeta za

predloženo osiguranje, smatra se da je ponuda prihvaćena i da je ugovor o osiguranju sklopljen.

6.2.2. Polica osiguranja

Polica osiguranja je pismena izjava o sklopljenom osiguranju. Prema članku 926. Zakona o obveznim odnosima polica osiguranja mora obuhvaćati: ugovorne strane, predmet osiguranja (osiguranu stvar odnosno osobu), rizik koji je osiguranjem obuhvaćen, vrijeme pokrića te trajanje osiguranja, iznos osiguranja ili da se radi o neograničenom osiguranju, doprinos ili premiju (ulog), datum kada je polica osiguranja izdana te potpise obje ugovorne strane. Polica osiguranja života također još sadrži prezime i ime osiguranika tj. osobe na čiji se život odnosi osiguranje, datum kada je osiguranik rođen, događaj ili rok o kojem ovisi nastanak prava na isplatu osigurane svote te naziv korisnika. Polica osiguranja prema navedenom Zakonu privremeno može biti zamijenjena listom pokrića ili nekom drugom ispravom o osiguranju koja sadrži važne elemente ugovora. Isto tako mora se navesti da osiguratelj ima obvezu dati na znanje osobi koja je sklopila ugovor o osiguranju (ugovaratelj osiguranja) da se opći i/ili posebni uvjeti smatraju sastavnim dijelom ugovora te mu dati njihov tekst, ukoliko navedeni uvjeti već nisu prikazani na polici osiguranja. Ispunjenje ove obveze treba biti sadržano na polici osiguranja pa zato na svim piše da ugovaratelj vlastitim potpisom potvrđuje da su mu uvjeti osiguranja uručeni. Prema sporazumu između obiju ugovornih strana polica osiguranja može biti na ime određen osobe, po naredbi, na donositelja ili za račun koga se to tiče. Police koje su izdane na određeno ime nose na sebi osiguranikovo ime i prenose se pomoću cesije. Police po naredbi sadrže takvu oznaku uz ime osiguranika te se prenose pomoću indosmana poput mjenice. Policu na donositelja nije moguće izdati u životnim osiguranjima. Donositelj treba dokazati osigurljiv interes bila isplaćena nadoknada štete od strane osiguravatelja. Polica na donositelja se prenosi ustupanjem. Kod prenosivih polica prava iz ugovora o osiguranju prenijeti se mogu na drugu osobu, dok se kod neprenosivih polica prava ne mogu prenijeti na drugu osobu. U slučaju polica za koga se tiče ugovaratelj osiguranja dužan je ispuniti obvezu plaćanja premije te druge obveze iz ugovora. Presliku police osiguranja nije moguće upotrebljavati kao dokument kojim se ostvaruju prava iz osiguranja.

6.2.3. List pokrića

List pokrića podrazumijeva potvrdu o sklopljenom ugovoru o osiguranju kojom je moguće na određeno vrijeme zamijeniti policu osiguranja. List pokrića obuhvaća važne dijelove ugovora o osiguranju. U slučaju kada za izdavanje police osiguranja treba malo više vremena ili ukoliko se osiguranje ugovara bez spoznaje o svim važnim podacima potrebnim za točan izračun premije osiguranja, izdaje se list pokrića od strane osiguravatelja. List pokrića obavezno mora potpisati osiguravatelj. Ugovaratelj osiguranja na osnovu lista pokrića plaća određeni dio premije osiguranja te ono počinje djelovati s datumom kada počinje osiguranje koji je naveden u listu pokrića. Jedna polica osiguranja ili više njih izdaje se naknadno (uglavnom u što je moguće kraćem periodu od dana izdavanja lista pokrića) kada su svi elementi potrebni za izračun premije poznati te u tom trenutku list pokrića više nije važeći.

6.2.4. Potvrda o osiguranju

Potvrda o osiguranju je isprava o sklopljenom ugovoru o osiguranju koja se koristi onda kada izdavanje police osiguranja nije potrebno. Potvrda o osiguranju služi kao dokaz o tome da ugovor o osiguranju postoji i o njegovu sadržaju te je važeća kroz cijelo vremensko razdoblje trajanja ugovora o osiguranju. U praksi se većinom koristi kod transportnih osiguranja odnosno osiguranja robe u prijevozu te se izdaje u više primjeraka. Ukoliko se na temelju potvrde o osiguranju naknadno ispostavi polica osiguranja za odnose stranaka polica osiguranja je mjerodavna. Primjer potvrde o osiguranju je zelena karta. Ona se izdaje od strane osiguravajućeg društva i s kojom je polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti zaključena. To je međunarodna karta službeno priznata u državama koje su članice Sustava zelene karte kao dokaz o postojanju važećeg obveznog osiguranja od građanske odgovornosti za štete koje su nastale korištenjem motornog vozila navedenog u tom dokumentu.

6.3. Uvjeti osiguranja

Poslovanje osiguravatelja regulira više zakonskih propisa te normativnih akata koji se dijele u dvije temeljne skupine: akti na osnovi kojih se zaključuje osiguranje i ostali akti gdje spadaju svi preostali akti, npr. statut društva, odluka o osnivanju, pravilnik o rezervi šteta, pravilnik o izračunu prijenosne premije i mnogi drugi.

Osiguranje se zaključuje na temelju slijedećih akata:²⁶

- Opći uvjeti za osiguranje – još se nazivaju i opće odredbe, čine sastavni dio ugovora o osiguranju, pomoću njih se vrši regulacija obveza i prava stranaka u ugovoru o osiguranju te su zajednički za sve vrste osiguranja na koje se odnose. Uglavnom su regulirani dogovorima tj. sporazumima osiguravatelja te zakonskim propisima.
- Uvjeti za pojedinu vrstu osiguranja – sastavni su dio ugovora o osiguranju te reguliraju sve što se odnosi na određenu vrstu osiguranja, a posebice: što sve može biti predmet osiguranja, od kojih rizika odnosno opasnosti se može provesti zaštita predmeta osiguranja, koje su štete pokrivena kod svake opasnosti, tzv. opseg opasnosti, što je vrijednost osigurane stvari, na koji se način nadoknada štete utvrđuje, mjesto gdje se nalaze osigurane stvari tj. mjesto osiguranja u određenim vrstama osiguranja, nadoknadu troškova i sve preostale specifičnosti određenih vrsta osiguranja.
- Posebni uvjeti kod pojedinih vrsta osiguranja – sastavni su dio ugovora o osiguranju te reguliraju pojedine vrste osiguranja, npr.: osiguranje određenih osoba ili stvari (roba u hladnjačama), osiguranje određenih rizika (npr. potres) te načine osiguranja (odnosi se na stvarnu vrijednost, maksimalno do limita).

Ugovaratelj osiguranja vlastitim potpisom na polici osiguranja potvrđuje da je s svim uvjetima osiguranja pod kojima je ono zaključeno upoznat.

²⁶ Matijević. B., op. cit., str. 110.

7. VRSTE OSIGURANJA

Do prvih podjela u osiguranju došlo pomoću grupiranja istih ili sličnih rizika u posebne skupine tj. vrste osiguranja. Vrste osiguranja se klasificiraju prema različitim kriterijima iz brojnih razloga, a često je riječ o povijesnim razlozima. Pod pojmom vrsta osiguranja podrazumijeva se osiguranje osoba ili stvari koje obuhvaća slične ili iste vrste rizika. Prikupljanje statističkih podataka i njihova obrada potreban je preduvjet za razvoj osiguravateljnih proizvoda. Iz tog razloga uvela se konvencija u kojoj se jedna od podjela prihvaća kao standard. Direkcija za nadzor društava za osiguranje u tu je svrhu propisala podjelu koja je definirana Smjernicama EU obvezujućom za sve osiguravatelje u Republici Hrvatskoj. HANFA ili Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga donijela je Pravilnik o rasporedu vrsta rizika po skupinama i vrstama osiguranja tj. reosiguranja (NN br. 23/16, 27/16, 42/19, 142/22). Tim Pravilnikom propisane su skupine i podskupine osiguranja, vrste osiguranja unutar tih skupina osiguranja te vrste rizika unutar vrsta osiguranja. Podjela osiguranja prema bilanciranju poslova osiguranja kao kriteriju te definiranja poslovnog rezultata dijeli osiguranje na dvije skupine: životna osiguranja i neživotna osiguranja.

U skupinu neživotnih osiguranja ubrajaju se slijedeće vrste osiguranja: osiguranje od nezgode, zdravstveno osiguranje, osiguranje tračnih vozila, osiguranje cestovnih vozila, osiguranje plovila, osiguranje zračnih letjelica, osiguranje robe u prijevozu, osiguranje od požara i elementarnih šteta, ostala osiguranja imovine, osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica, osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila, ostala osiguranja od odgovornosti, osiguranje kredita, osiguranje jamstava, osiguranje troškova pravne zaštite, osiguranje raznih financijskih gubitaka te putno osiguranje. Ukupno u skupinu neživotnih osiguranja spada 18 različitih vrsta osiguranja.²⁷

U skupinu životnih osiguranja ubrajaju se slijedeće vrste osiguranja: osiguranje života, rentno osiguranje, dodatna osiguranja koja idu uz životno osiguranje, osiguranje u slučaju rođenja ili vjenčanja, životna osiguranja gdje osiguranik na sebe prebacuje investicijski rizik, tontine te

²⁷ Pravilnik o rasporedu vrsta rizika po skupinama i vrstama osiguranja tj. reosiguranja (NN br. 23/16, 27/16, 42/19, 142/22), Članak 5.

osiguranje s kapitalizacijom isplate. Ukupno u životna osiguranja spada 7 različitih vrsta osiguranja.²⁸

Podjela osiguranja prema načinu kako je ugovor o osiguranju sklopljen dijeli osiguranje na dobrovoljno i obvezno. Kada se radi o dobrovoljnim osiguranjima ugovorne strane slobodno mogu zaključiti osiguranje te su Zakonom o osiguranju regulirana. Kod obveznih osiguranja ugovorne strane silom zakona moraju zaključiti osiguranje. U obvezna osiguranja ubrajaju se sva osiguranja koja su propisana Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu, ali i ona propisana drugim zakonima, npr. zakoni koji reguliraju poslovanje odvjetnika, revizora, poslovanje putničkih agencija itd.

Podjela osiguranja prema predmetu osiguranja dijeli osiguranje na:²⁹

- Osiguranje imovine u širem smislu
- Osiguranje kredita i transporta
- Osiguranje osoba

Podjela osiguranja prema statusu osiguranika dijele osiguranje na:³⁰

- Osiguranje pravnih osoba
- Osiguranje fizičkih osoba

Podjela osiguranja prema srodnosti rizika koje pokrivaju definirana je Zakonom o osiguranju te dijeli osiguranje na: osiguranje civila, osiguranje životinja, osiguranje usjeva, osiguranje industrije, osiguranje od opće odgovornosti, osiguranje od kargo transporta, osiguranje od kasko transporta, osiguranje kredita, osiguranje od odgovornosti u transportu, osiguranje od automobilske odgovornosti, osiguranje automobilskog kaska, osiguranje pravne zaštite, osiguranje od nezgode, bolesničko tj. zdravstveno osiguranje, osiguranje života te mirovinsko osiguranje.

²⁸ Ibid.

²⁹ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 73.

³⁰ Ibid., str. 73.

8. TRŽIŠTE OSIGURANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Tržište osiguranja prikazuje odnos između tražitelja proizvoda osiguranja te ponuđača. Navedeni odnos se odvija na temelju vlastite volje jedne i druge strane. Tržište osiguranja Republike Hrvatske te nadležnost i područje djelovanja HANFE (Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga) u području osiguranja uređeni su Zakonom o osiguranju, delegiranim i provedbenim uredbama Europske komisije, Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu te pripadajućim podzakonskim aktima. HANFA nadzire tržište osiguranja tj. zakonitosti poslovanja subjekata nadzora zbog održavanja sigurnog, učinkovitog i stabilnog tržišta osiguranja. Cilj je zaštita interesa korisnika osiguranja odnosno osiguranika te pozitivan utjecaj na stabilnost cjelokupnog financijskog sustava. Osim navedenog, HANFA također provodi nadzor pravnih i fizičkih osoba koje se bave poslovima distribucije reosiguranja i osiguranja u RH te nadzor nad Hrvatskim uredom za osiguranje. Provodi i organizira ispite kojima se provjerava stručnost znanja osoba koje žele biti distributeri reosiguranja i osiguranja, sve zbog toga kako bi se ispunili uvjeti za upisivanje u Registar posrednika i sporednih posrednika u osiguranju. HANFA vodi navedeni registar. Uz sve navedeno, ukoliko su uvjeti koji su propisani zakonskim i podzakonskim aktima ispunjeni, HANFA tada izdaje odobrenje za izvršavanje poslova aktuara koji je ovlašten.³¹

Na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj sudjeluju:

- Društva za osiguranje i reosiguranje
- Fizičke i pravne osobe koje se bave poslovima distribucije reosiguranja i osiguranja
- Hrvatski nuklearni POOL gospodarsko interesno udruženje
- Hrvatski ured za osiguranje

Društva za osiguranje imaju značajne funkcije te pridonose razvoju financijskog i gospodarskog sustava. Ulagači su u gospodarstvo i državu pomoću financijskog tržišta. Uloga osiguravajućih društva održava se ponajprije u funkciji osiguranja i nadoknadi štete. Isto tako očituje se u prikupljanju financijskih sredstava te njihovoj mobilizaciji i efikasnom ulaganju i

³¹ Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, dostupno na: <https://www.hanfa.hr/podrucja-nadzora/trziste-osiguranja/> (23.5.2024)

alokaciji. Time se potiče razvojna komponenta gospodarstva. Također ostvaruju bitne društvene i socijalne funkcije.³²

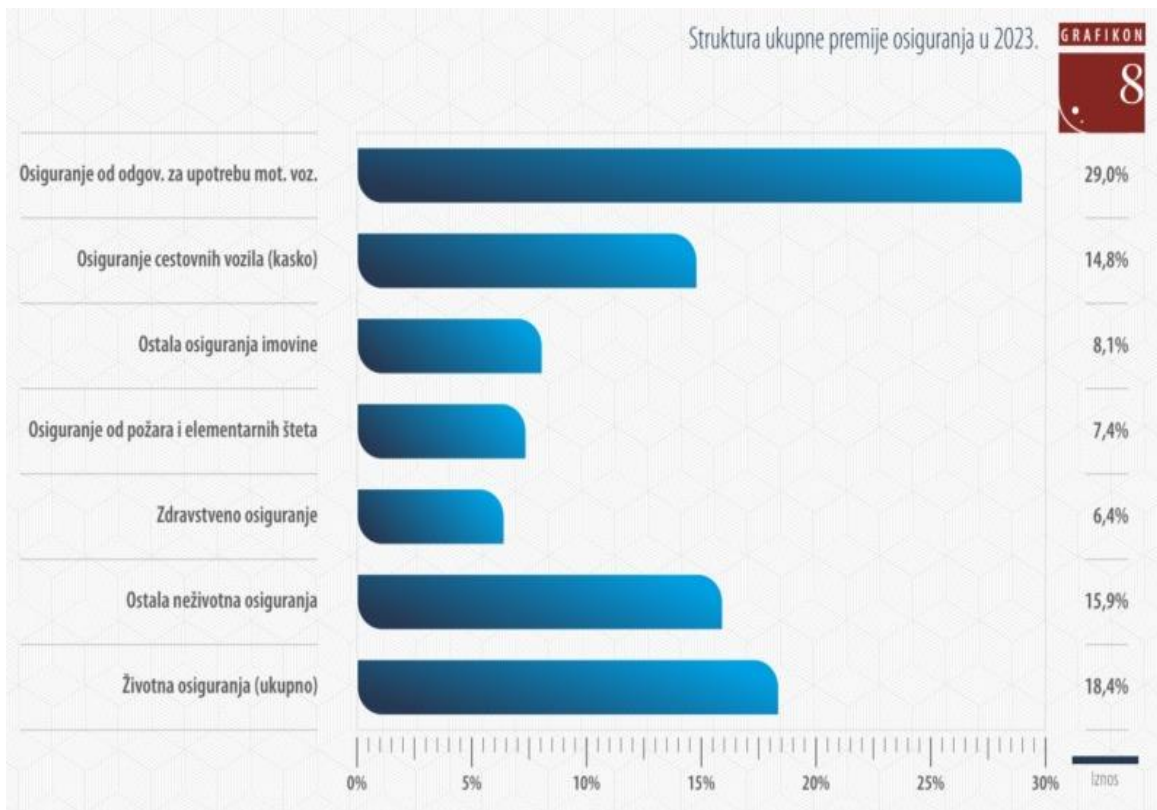
U Republici Hrvatskoj registrirano je 14 društava za osiguranje i reosiguranje. To su redom: Adriatic osiguranje, Agram Life osiguranje, Allianz Hrvatska, Croatia osiguranje, Euroherc osiguranje, Generali osiguranje, Grawe Hrvatska, Groupama osiguranje, HOK-osiguranje, Hrvatsko kreditno osiguranje, Merkur osiguranje, Triglav osiguranje, Uniqa osiguranje te Wiener osiguranje Vienna Insurance Group.³³

Tržište osiguranja u 2023. godini, isto kao i gospodarstvo zemlje, bilježi rast koji je nešto sporiji poslije krizne 2020. godine koja je bila obilježena pandemijom COVID-19 kao i potresima u Gradu Zagrebu i Petrinji. Uz to država je bila u okruženju neizvjesnosti koja se javila zbog nepovoljnog i nestabilnog geopolitičkog i makroekonomskog okruženja koje je obilježila inflacija. Time je tržište osiguranja 2023. godine ponovno ostvarilo stopu rasta.

³² Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/> (23.5.2024)

³³ Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, dostupno na: <https://www.hanfa.hr/> (24.5.2024)

Grafikon 1. Struktura ukupne premije osiguranja u 2023. godini

Izvor: Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/> (4.7.2024)

Na grafikonu je prikazana struktura ukupne premije osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2023. godini. Najznačajniju skupinu osiguranja predstavlja osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila koje ima udio od 29,0%. Drugo najznačajnije osiguranje je životno osiguranje promatrano kao skupina čiji udio iznosi 18,4%. Na trećem mjestu po važnosti nalaze se ostala neživotna osiguranja čiji udio iznosi 15,9%. Nakon njih slijede osiguranje cestovnih vozila (kasko) sa 14,8% od ukupne premije, ostala osiguranja imovine sa 8,1%, zatim osiguranje od požara i elementarnih šteta sa 7,4% te na kraju zdravstveno osiguranje sa 6,4%.

Tablica 1. Broj osiguranja po vrstama osiguranja u 2023. godini

Vrsta osiguranja	Broj osiguranja po vrstama osiguranja					Sifra
	Broj osiguranja 2022	udio u %	Broj osiguranja 2023	udio u %	% promjene 23/22	
OSIGURANJE OD NEZGODE	2.952.809	23,41%	3.081.695	23,23%	4,4%	01
ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	633.030	5,02%	610.905	4,60%	-3,5%	02
OSIGURANJE CESTOVNIH VOZILA - KASKO	759.679	6,02%	850.235	6,41%	11,9%	03
OSIGURANJE TRAČNIH VOZILA - KASKO	121	0,00%	56	0,00%	-53,7%	04
OSIGURANJE ZRAČNIH LETJELICA - KASKO	212	0,00%	242	0,00%	14,2%	05
OSIGURANJE PLOVILA	27.050	0,21%	26.774	0,20%	-1,0%	06
OSIGURANJE ROBE U PRUJEVOZU	14.793	0,12%	18.921	0,14%	27,9%	07
OSIGURANJE OD POŽARA I ELEMENTARNIH ŠTETA	783.868	6,21%	812.777	6,13%	3,7%	08
OSTALA OSIGURANJA IMOVINE	811.582	6,43%	835.834	6,30%	3,0%	09
OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZA UPOTREBU MOTORNIH VOZILA	3.456.406	27,40%	3.645.684	27,48%	5,5%	10
OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZA UPOTREBU ZRAČNIH LETJELICA	2.006	0,02%	2.509	0,02%	25,1%	11
OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZA UPOTREBU PLOVILA	68.354	0,54%	71.134	0,54%	4,1%	12
OSTALA OSIGURANJA OD ODGOVORNOSTI	315.548	2,50%	340.181	2,56%	7,8%	13
OSIGURANJE KREDITA	101.297	0,80%	49.594	0,37%	-51,0%	14
OSIGURANJE JAMSTVA	3.537	0,03%	1.836	0,01%	-48,1%	15
OSIGURANJE RAZNIH FINANCIJSKIH GUBITAKA	350.890	2,78%	373.470	2,81%	6,4%	16
OSIGURANJE TROŠKOVA PRAVNE ZAŠTITE	17.061	0,14%	19.349	0,15%	13,4%	17
OSIGURANJE POMOĆI (ASISTENCIJA)	1.014.548	8,04%	1.162.498	8,76%	14,6%	18
ŽIVOTNA OSIGURANJA	655.697	5,20%	756.666	5,70%	15,4%	19
RENTNO OSIGURANJE	3.385	0,03%	3.047	0,02%	-10,0%	20
DOPUNSKA OSIGURANJA ŽIVOTNOG OSIGURANJA	564.357	4,47%	523.392	3,94%	-7,3%	21
OSIGURANJE ZA SLUČAJ VJENČANJA ILI SKLAPANJA ŽIVOTNOG PARTNERSTVA ILI RODENJA	1.792	0,01%	1.563	0,01%	-12,8%	22
ŽIVOTNA ILI RENTNA OSIGURANJA KOD KOJIH UGOVARATELJ OSIGURANJA SNOSI RIZIK ULAGANJA	76.938	0,61%	79.188	0,60%	2,9%	23
TONTINE	0	0,00%	0	0,00%	-	24
OSIGURANJE S KAPITALIZACIJOM	0	0,00%	0	0,00%	-	25
Neživot	11.312.791	89,68%	11.903.694	89,72%	5,2%	
Život	1.302.169	10,32%	1.363.856	10,28%	4,7%	
SVEUKUPNO (vrste 01 - 25)	12.614.960	100,00%	13.267.550	100,00%	5,2%	

Izvor: Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/> (4.7.2024)

Osiguranje imovine točnije osiguranje od elementarnih šteta i požara obuhvaća više vrsta rizika, a to su: osiguranje od elementarnih nepogoda i od požara unutar obrta i industrije te izvan obrta i industrije, osiguranje od potresa i preostala osiguranja od elementarnih nepogoda i požara. Sva navedena osiguranja nastavila su bilježiti pozitivan trend rasta premije osiguranja od 2015. godine, pa tako i u 2023. u kojoj rast premije osiguranja od elementarnih šteta i požara iznosi 12,1 milijuna eura. Potreba za ovom vrstom osiguranja sve više raste a razlog tome su klimatske promjene uslijed kojih dolazi do sve češće pojave rizika poput poplava, bujica, tuče i oluja koji uzrokuju katastrofalne štete. Isto tako do rasta dolazi zbog katastrofalnih elementarnih nepogoda poput potresa. I nije samo riječ o Hrvatskoj nego o svim ostalim zemljama koje se nalaze u okruženju. Tržište osiguranja od elementarnih šteta i požara u 2023. godini zabilježilo je najvišu razinu zaračunate bruto premije osiguranja u povijesti uz veći postotni rast premije u usporedbi sa 2022., godinom prije toga. Taj veći postotni rast premije osiguranja bio je i očekivan zbog svih katastrofalnih šteta uzrokovanih olujama koje su dodatno imale utjecaja na sklapanje polica osiguranja, isto kao što je bio slučaj i 2020. godine poslije katastrofalnih šteta uzrokovanih požarom. S obzirom na to da su ljudi svjesniji koliko je osiguranje važno te s obzirom na pozitivne ekonomske pokazatelje u budućnosti (npr. rast investicija, rast BDP-a te rast financijskog rejtinga), očekuje se da će se nastaviti taj pozitivan trend i u idućim godinama. Rast premije osiguranja za osiguranje od potresa iznosi 3,5 milijuna eura ili 14%. Značajniji rast premije zabilježen je kod osiguranja od požara i elementarnih šteta, unutar obrta i industrije iznosi 2,4 milijuna eura ili 9% a izvan obrta i industrije 5,7 milijuna eura ili 9%. Ostala osiguranja od elementarnih šteta i požara bilježe rast za 366.000,00 eura ili 7%.³⁴

³⁴ Hrvatski ured za osiguranje, 2023. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj, str. 53., Lipanj. 2023., dostupno na: https://huo.hr/upload_data/site_files/trziste-osiguranja-2023.pdf (4.7.2024)

Tablica 2. Naplaćena bruto premija i broj osiguranja od požara i elementarnih šteta u 2023. (u EUR)

TABLICA 43 Naplaćena bruto premija i broj osiguranja od požara i elementarnih šteta za 2023. (u €)						
Šifra	vrsta osiguranja / rizika	Naplaćena bruto premija osiguranja- rizici	udio u %	Broj osiguranja- rizici	udio u %	Šifra
08.01	Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda izvan industrije i obrta	66.067.596	51,24%	535.261	65,86%	08.01
08.02	Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda u industriji i obrtu	29.685.985	23,03%	34.172	4,20%	08.02
08.03	Osiguranje od potresa	28.097.456	21,79%	235.205	28,94%	08.03
08.99	Ostala osiguranja od požara i elementarnih nepogoda	5.077.615	3,94%	8.139	1,00%	08.99
UKUPNO 08		128.928.652	100,00%	812.777	100,00%	

Izvor: Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/> (4.7.2024)

Tablica 3. Broj i iznos likvidiranih šteta osiguranja od požara i elementarnih šteta u 2023. (u EUR)

TABLICA 44 Broj i iznos likvidiranih šteta osiguranja od požara i elementarnih šteta za 2023. (u €)						
Šifra	vrsta osiguranja / rizika	Broj šteta - rizici	udio u %	Likvidirane štete bruto - rizici	udio u %	Šifra
08.01	Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda izvan industrije i obrta	63.308	83,73%	45.448.144	57,00%	08.01
08.02	Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda u industriji i obrtu	8.655	11,45%	24.522.613	30,75%	08.02
08.03	Osiguranje od potresa	1.617	2,14%	8.308.785	10,42%	08.03
08.99	Ostala osiguranja od požara i elementarnih nepogoda	2.031	2,69%	1.457.665	1,83%	08.99
UKUPNO 08		75.611	100,00%	79.737.207	100,00%	

Izvor: Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/> (4.7.2024)

Vrsta osiguranja ostala osiguranja imovine obuhvaća više različitih osiguranja, a to su: osiguranje kućanstva, osiguranje loma stroja, osiguranje provalne krađe i razbojstva, osiguranje građevinskih objekata u montaži i u izgradnji, osiguranje loma stakla, poljoprivredna osiguranja nasada i usjeva, osiguranje životinja i ostala osiguranja imovine. 2022. godine kod ostalih osiguranja imovine zabilježena je najviša razina premije osiguranja u povijesti u iznosu od 141,2 milijuna eura, to predstavlja smanjenje premije od 0,1% u usporedbi sa prethodnom 2022. godinom kada je premija iznosila 141,4 milijuna eura.

Tablica 4. Naplaćena bruto premija i broj osiguranja ostalih osiguranja imovine u 2023. (u EUR)

šifra	vrsta osiguranja / rizika	Naplaćena bruto premija osiguranja- rizici	udio u %	Broj osiguranja- rizici	udio u %	šifra
09.01	Osiguranje strojeva od loma	23.507.497	16,64%	64.065	7,66%	09.01
09.02	Osiguranje od provalne krađe i razbojstva	8.131.545	5,76%	88.999	10,65%	09.02
09.03	Osiguranje stakla od loma	5.671.233	4,01%	161.967	19,38%	09.03
09.04	Osiguranje kućanstva	19.530.968	13,82%	317.289	37,96%	09.04
09.05	Osiguranje građevinskih objekata u izgradnji	9.263.668	6,56%	4.533	0,54%	09.05
09.06	Osiguranje objekata u montaži	2.595.297	1,84%	768	0,09%	09.06
09.07	Osiguranje filmske djelatnosti	2.042	0,00%	5	0,00%	09.07
09.08	Osiguranje stvari u rudarskim jamama	0	0,00%	0	0,00%	09.08
09.09	Osiguranje informatičke opreme	374.937	0,27%	654	0,08%	09.09
09.10	Osiguranje zaliha u hladnjačama	89.821	0,06%	141	0,02%	09.10
09.11	Osiguranje usjeva i nasada	32.850.586	23,25%	43.526	5,21%	09.11
09.12	Osiguranje životinja	26.688.106	18,89%	3.889	0,47%	09.12
09.99	Ostala osiguranja imovine	12.587.188	8,91%	149.998	17,95%	09.99
UKUPNO 09		141.292.887	100,00%	835.834	100,00%	

Izvor: Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/> (4.7.2024)

Tablica 5. Broj i iznos likvidiranih šteta ostalih osiguranja imovine u 2023. (u EUR)

TABLICA 48 Broj i iznos likvidiranih šteta ostalih osiguranja imovine za 2023. (u €)						
Šifra	vrsta osiguranja / rizika	Broj šteta - rizici	udio u %	Likvidirane štete bruto - rizici	udio u %	Šifra
09.01	Osiguranje strojeva od loma	27.261	20,30%	16.090.744	17,09%	09.01
09.02	Osiguranje od provalne krađe i razbojstva	5.034	3,75%	2.590.957	2,75%	09.02
09.03	Osiguranje stakla od loma	5.209	3,88%	1.385.325	1,47%	09.03
09.04	Osiguranje kućanstva	20.201	15,04%	8.656.674	9,20%	09.04
09.05	Osiguranje građevinskih objekata u izgradnji	1.682	1,25%	2.712.320	2,88%	09.05
09.06	Osiguranje objekata u montaži	91	0,07%	2.493.887	2,65%	09.06
09.07	Osiguranje filmske djelatnosti	0	0,00%	0	0,00%	09.07
09.08	Osiguranje stvari u rudarskim jamama	0	0,00%	0	0,00%	09.08
09.09	Osiguranje informatičke opreme	714	0,53%	157.833	0,17%	09.09
09.10	Osiguranje zaliha u hladnjačama	26	0,02%	52.609	0,06%	09.10
09.11	Osiguranje usjeva i nasada	10.098	7,52%	34.487.711	36,64%	09.11
09.12	Osiguranje životinja	34.287	25,53%	17.721.186	18,83%	09.12
09.99	Ostala osiguranja imovine	29.719	22,13%	7.787.007	8,27%	09.99
UKUPNO 09		134.322	100,00%	94.136.252	100,00%	

Izvor: Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/> (4.7.2024)

9. IMOVINSKA OSIGURANJA

Imovinsko osiguranje ubraja se u skupinu neživotnog osiguranja. Imovinska osiguranja pružaju zaštitu od oštećenja ili potpunog gubitka imovine koji mogu biti uzrokovani od različitih rizika. Drugi naziv za imovinska osiguranja je odštetna osiguranja iz razloga što im je osnovna svrha naknada štete odnosno kada se dogodi osigurani slučaj isplaćuje se osigurnina. Imovinska osiguranja dijele se na osiguranje imovinskih interesa i osiguranje materijalne imovine. Osiguranje materijalne imovine podrazumijeva osiguranje gdje je predmet osiguranja neka stvar odnosno objekt. Te stvari mogu biti pokretne i nepokretne. U pokretne stvari se npr. ubrajaju vozila, namještaj, roba, novac itd. U nepokretne stvari se ubrajaju strojevi, zgrade, mostovi i ostalo. Osiguranje imovinskih interesa podrazumijeva osiguranje gdje prilikom nastupa osiguranog slučaja dolazi do nastanka imovinske štete tj. gubitka za ugovaratelja osiguranja.

Opće odredbe osiguranja imovine u Republici Hrvatskoj određene su Zakonom o obveznim odnosima. Ugovor o osiguranju ugovoriti može svaka osoba te može biti sklopljen u korist svake osobe koja na predmetu osiguranja ima opravdani interes. Osiguranika kod imovinskog osiguranja može isključivo biti osoba koja ima opravdani interes ili očekuje da će ga imati da ne nastane osigurani slučaj, zbog toga što bi u suprotnome pretrpjela određeni materijalni gubitak. Osiguranik ima mogućnost zahtijevati naknadu štete do koje je došlo i koja je pokrivena osiguranjem jedino u slučaju ako je imao materijalni interes na osiguranom predmetu koji je pravno dopušten u trenutku kada je došlo do nastupa osiguranog slučaja.³⁵

Zajednička temeljna obilježja imovinskih osiguranja su:³⁶

- Prema vrsti rizika podijeljena su na osiguranja od elementarnih šteta i požara te ostala osiguranja imovine
- Osiguraniku daju pokriće za oštećenje ili potpuni gubitak materijalne imovine koja se dijeli na nepokretnu, pokretnu te na zalihe
- Štete koje su česte radi svoje materijalne prirode vrlo brzo budu prijavljene te riješene

³⁵ Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22), članak 948., stavak. I.

³⁶ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 65.

- Šteta se ne mora namiriti isključivo u novcu, oštećena stvar također se može popraviti ako je to moguće ili zamijeniti.

9.1. Osiguranje materijalne imovine

Kao što je već navedeno, u osiguranje materijalne imovine spada osiguranje od elementarnih šteta i požara te ostalo osiguranje imovine. Navedenim osiguranjima pokrivena su opasnosti koje se dijele na osnovne i dopunske.

U osnovne opasnosti ubrajaju se:³⁷

- Požar – sukladno uvjetima osiguranja to se odnosi na vatru nastalu izvan određenog vatrišta ili vatru koja je sposobna širiti se dalje pomoću svoje snage
- Udar groma – pokrivena su štete koje su nastale zbog djelovanja topline ili snage groma i štete nastale od udara predmeta koji su srušeni gromom
- Eksplozija – izuzetak je eksplozija nuklearne energije tj. iznimno izražavanje sile temeljeno na tendenciji pare ili plinova da se prošire
- Oluja – predstavlja vjetar veće brzine od one koja je predviđena uvjetima osiguranja
- Tuča (grad)
- Oštećenja nastala na osiguranom predmetu (od udara ili pada) uzrokovana vozilima, zrakoplovom ili životinjama
- Razne demonstracije i manifestacije tj. spontano ili organizirano javno okupljanje te izražavanje raspoloženja određen grupe građana.

Potrebno je naglasiti da osiguratelji često određene rizike koji spadaju u osnovne opasnosti izdvajaju u dopunske opasnosti. Stoga npr. na tržištu osiguranja osiguranje od tuče i oluje može spadati pod dopunski rizik uz osiguranje od požara, koje ugovaratelj može osigurati ali nije obavezan to učiniti. Na taj se način smanjuje pokrivenost i istodobno visina premije osiguranja, te ugovaratelj sam donosi odluku o tome želi li zadržati rizik.

³⁷ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 66.

U dopunske opasnosti ubrajaju se:³⁸

- Potres – može se također ubrajati i u osnovne opasnosti ukoliko su uvjeti osiguranja te pripadajući cjenik premije definirani, u pravilu se osigurava uz požarno osiguranje
- Bujica, poplava i visoka voda – odnosi se na neočekivano kaotično poplavljenje terena od stalnih voda, npr. jezera, rijeke itd., iz razloga što je voda izašla iz korita te svladala branu ili nasip
- Istjecanje tekućina – odnosi se na istjecanje tekućina tj. izlaženje plinova iz nepokretnih posuda poput cisterni, ukoliko do toga dođe radi neočekivanog puknuća posude u kojoj se nalazi ili kvara na uređajima za ispuštanje tekućine koji su ugrađeni
- Ispuštanje tekućine koja je užarena tj. rastopljene mase izvan mjesta koje je za to predviđeno
- Klizanje tla – podrazumijeva neočekivana pomicanja površine zemlje na ukošenim terenima s vidljivim manifestacijama lomova na zemlji i srozavanja, koji s pojavom jakih oštećenja i širokim šupljinama na građevinskim objektima nastaju u kratkom vremenskom periodu
- Snježna lavina – snježna masa koja se kreće i otkida s planinskih obronaka, kao i pritisak snijega
- Odronjavanje – otkidanje i pad materijala kao geološke pojave
- Pucanje i izlivanje iz kanalizacijskih i vodovodnih cijevi
- Samozapaljenje zaliha, ukoliko su zalihe propisno uskladištene i ostale radnje obavljene sukladno zakonskim tj. tehničkim propisima.

Osiguravatelji nude pokrića za još neke opasnosti, najčešće kroz ostala osiguranja imovine, a tu spadaju:³⁹

- Lom stakla
- Lom strojeva
- Razbojstvo i provalna krađa
- Krađa inventara (najistaknutija opasnost za pokretnine)

³⁸ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 67.

³⁹ Ibid., str. 67.

- Štete unutar kućanstva
- Ugibanje životinja
- Troškove koji se odnose na liječenje životinja
- Građevinske nezgode nastale na objektima u izgradnji i montaži, itd.

Obično se za imovinsko osiguranje tj. osiguranje komercijalnih i industrijskih rizika od udara groma, požara, eksplozije te pada letjelice i širokog kruga ostalih opasnosti, koje zahtijevaju posebno ugovaranje, u svijetu upotrebljava izraz All risks (u prijevodu svi rizici). Na području Europe također postoji izraz za takva osiguranja, naziva se FLEXA (fire, lightning, explosion, aircraft). Kada je riječ o običnom osiguranju od požara, pokrivaju se jedino točno određeni rizici navedeni u uvjetima osiguranja, i to osnovni rizici te dopunski rizici, sukladno ugovoru o osiguranju. Kada je riječ o All risks osiguranjima, kada se ugovori osnovno pokriće i dodatno pokriće pokrivaju se također sve druge nezvjesnosti koje su naprijed neimenovane te s kojima se može susresti osiguranik a koje izrijekom nisu izuzete iz uvjeta osiguranja.

Sukladno Zakonu o obveznim odnosima, Članak 950. osiguranik ima obvezu poduzeti sve ugovorene, propisane i racionalne mjere koje su potrebne kako bi se spriječio nastanak osiguranog slučaja, a ukoliko do osiguranog slučaja dođe, osiguranik je dužan poduzeti sve što može a istovremeno razborito kako bi se što je više moguće ograničile štetne posljedice osiguranog slučaja. U tom slučaju osiguratelj ima obvezu nadoknaditi sve gubitke, troškove te sve ostale štete koje su prouzročene pokušajem da se neposredna opasnost od nastupanja osiguranog slučaja otkloni, te pokušajem da se štetne posljedice istoga ograniče, pa i onda ukoliko su ti pokušaji bili bezuspješni, uz pretpostavku da se postupilo s željom da se ograniči šteta koja je nastala ili prema nalogu, tj. uz osigurateljevu odobrenje. U tom slučaju osiguratelj je dužan dati tu naknadu i onda kada ona zajedno s naknadom štete osiguranog slučaja premašuje iznos osiguranja. Ukoliko osiguranik vlastitu obvezu spašavanja ili obvezu sprječavanja osiguranog slučaja ne ispuni, te nema nikakvo opravdanje za to, osigurateljeva obveza se umanjuje za onoliko za koliko je šteta koja je nastala veća radi navedenog neispunjenja.⁴⁰

⁴⁰ Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22), članak 950.

Predviđene nadoknade za štete koje su nastale kod imovinskih osiguranja su:⁴¹

- Na stvarnu vrijednost, koju predstavlja amortizirana vrijednost predmeta
- Na novu vrijednost, koju predstavlja cijena zamjene novim predmetom
- Na ugovorenu vrijednost, koju predstavlja revalorizirana nabavna vrijednost predmeta
- Na taksiranu vrijednost, koju predstavlja dogovorena vrijednost predmeta, koju je ugovaratelj predložio a osiguratelj prihvatio
- Na flotantnoj osnovi, koju predstavlja prosječna vrijednost osiguranih zaliha.

Osiguranjem imovine osigurava se naknada za štetu do koje bi došlo u osiguranikovo imovini radi nastupa osiguranog slučaja, pri tome osigurnina odnosno njen iznos ne može biti veći od one štete koju je nastupom osiguranog slučaja pretrpio osiguranik. Jedina iznimka je osiguranje plodova i usjeva i drugih zemljinih proizvoda kod kojeg se iznos štete određuje s obzirom na vrijednost koju bi proizvodi imali kada bi se ubirali, ukoliko nije ugovoreno drugačije.

Ugovorom o osiguranju naknada se može ograničiti na iznos koji je manji od iznosa štete, dok se izmakli dobitak u obzir uzima prilikom naknade štete samo ukoliko je tako ugovoreno (takav slučaj u imovinskim osiguranjima je rijetkost). Ukoliko je ugovorom o osiguranju vrijednost stvari koja je osigurana utvrđena sporazumno (tzv. taksirana vrijednost), iznos osigurnine određuje se prema toj vrijednosti.

Ukoliko se dogodi da u tijeku istog razdoblja osiguranja bude ostvareno nekoliko osiguranih slučajeva koji su osigurani jedan za drugim (to se naziva uzastopne štete), iznos osigurnine za svaki od tih slučajeva određuje se te zatim i isplaćuje u cijelosti sukladno cijelom iznosu osiguranja, bez smanjenja istog za iznos naknada u tom razdoblju koje su isplaćene prije. Pri tome osiguranik nema mogućnost da osiguratelju prepusti oštećenu stvar nakon nastupanja osiguranog slučaja te da od njega zahtijeva da mu isplati puni iznos osiguranja, ukoliko drugačije nije ugovoreno.

Isključenja iz osiguranja vežu se uz određen vrste osiguranja te se odnose na:⁴²

- Štete koje su nastale radi rata, nuklearnih rizika i civilni nereda

⁴¹ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 126.

⁴² Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 126.

- Imovinu koja se prema pomorskoj polici osigurava, robu u transportu i dokumente i novac u transportu koji su isto izuzeti iz pokrića, ukoliko nije ugovoreno drukčije
- Nedostaci stvari koja je osigurana (ukoliko drukčije nije ugovoreno)
- Štete koje su prouzročene s namjerom
- Istrošenost osiguranog predmeta
- Rizici kao što su određene bolesti stoke, koje su izuzete ukoliko nisu posebno definirane na polici osiguranja
- Gubitak kvalitete usjeva, moguće u pravilu jedino u smislu dopunskog osiguranja.

Zakonom o obveznim odnosima, Članak 953. – 955., izuzeto je pokriće za štetu na stvari koja je osigurana koja je nastala zbog njenih nedostataka, za štetu koju su osiguranik, ugovaratelj osiguranja ili korisnik osiguranja načinili s namjerom te za štete koje su nastale pobunama ili ratnim operacijama, ukoliko drugačije nije ugovoreno.

Osiguratelj ima obvezu isplatiti naknadu za štete koje su nastale sasvim slučajno ili zbog ugovaratelja osiguranja tj. njegovom krivnjom, korisnika osiguranja ili osiguranika, osim ukoliko je za određenu štetu ta njegova obveza izrijekom isključena ugovorom o osiguranju. Ukoliko se osigurani slučaj ostvario, osiguratelj ima obvezu nadoknaditi svaku štetu koja je prouzročena od strane određene osobe za čije postupke osiguranik odgovara po bilo kojoj osnovi, bez obzira da li je šteta prouzročena s namjerom ili nepažnjom.

Svaki osiguratelj u vlastitim uvjetima osiguranja može navesti sve što se izuzima kod određene vrste osiguranja. Npr. kod izlivanja vode iz kanalizacijskih i vodovodnih cijevi osiguravatelji neće prihvatiti štetu nastalu zbog toga što je osoba ostavila slavinu otvorenu. Drugi primjer kada osiguravatelji neće priznati štetu je ukoliko je kiša od oluje uništila parket u kući padajući kroz otvoreni prozor. Ukoliko je radi jakog vjetra i oluje prozor oštećen te je iz tog razloga kiša uspjela ući u kuću i uništiti parket, nastala šteta biti će prihvaćena i nadoknađena.

Isto tako, osiguravatelj neće nadoknađivati štetu ukoliko osiguranik nije shvatio koje su sve štete ugovorenom policom osiguranja zapravo pokrivena. Npr. izraz poplava koristi se i u slučaju kada je štetu uzrokovalo pucanje vodovodne cijevi i kad je štetu uzrokovao ulaz vode

radi odvoda za kišu ili kanalizacijskog odvoda koji je bio začepljen. U prethodno navedenim primjerima osiguranik trpi nastalu štetu bez obzira na to koji je njen uzrok, ali osiguravatelj će štetu koja je nastala nadoknaditi jedino pod uvjetom da je uzrok zbog kojeg je ona nastala pokriven policom osiguranja te da je isti naveden u uvjetima osiguranja.

U čimbenike koji utječu na visinu premije osiguranja ubrajaju se:⁴³

- Iznos svote osiguranja (može biti i broj soba u osiguranju kućanstva)
- Lokacija
- Radi li se od stanu, poslovnom objektu, kući itd.
- Vrsta gradnje i tip gradnje
- Koliko je star građevinski objekt
- Vrsta opreme i njena starost
- Oprema za zaštitu od požara i provale
- Upotrebljava li se ta imovina za određeni posao ili ne
- Je li osiguranik istovremeno i vlasnik ili on iznajmljuje opremu ili nekretninu
- Je li ugovorena primjena franšize.

Osiguravatelji za svaku pojedinu vrstu osiguranja koristi svoje cijene. Utjecaj svakog prethodno navedenog čimbenika na visinu premije osiguranja razlikuje se od društva do društva. Npr. određeni osiguravatelj obračunati će 10% popusta na alarm koji je ugrađen u poslovni prostor dok će drugi osiguravatelj za taj alarm dati 25% popusta na premiju.

⁴³ Klasić, K., Andrijanić, I., op. cit., str. 72.

9.2. Osiguranje imovinskih interesa

U temeljna zajednička obilježja osiguranja imovinskih interesa ubrajaju se:

- Uključuju sljedeće vrste osiguranja – osiguranje jamstva, osiguranje kredita, putno osiguranje te osiguranje različitih financijskih gubitaka
- Osiguranik pruža pokriće za financijski gubitak koji je nastao zbog prekida rada uzrokovanog požarom i ostalih određenih opasnosti, otkazivanja putovanja, davanja garancije za određeni proizvod i sl.
- Osiguravatelji pokrivaju sve komercijalne rizike kod osiguranja kredita, a država tj. u RH Hrvatska banka za obnovu i razvoj osigurava komercijalne tj. političke razloge.

U pokrivene opasnosti ubrajaju se: financijski gubitak koji je nastao radi ne vraćanja kredita, financijski gubitak za jamstvo koje je pruženo, osiguranje opcije ili izdavanje ponude koja je obvezatna od strane osiguravatelja, financijski gubitak koji je nastao radi pronevjere, financijski gubitak koji je nastao zbog prekida rada do kojeg je došlo radi požara i drugih određenih opasnosti ili može biti radi loma stroja, financijski gubitak koji je nastao radi nepovoljnih atmosferskih uvjeta kod nastupa ili događanja na otvorenom.

Financijski gubitak koji je nastao radi ne vraćanja kredita pokriva se kreditnim osiguranjima. Vjerovnik tj. osiguranik temeljem uvjeta ugovora o osiguranju ima pravo da mu se nadoknadi šteta ukoliko radi nastupanja nekog rizika nije imao mogućnost od svog dužnika naplatiti svoje potraživanje. Kreditna osiguranja predstavljaju jamstvo što ih osiguravatelj daje prodavatelju koji kreditira kupca da će pokriti njegovo potraživanje, ukoliko osoba koja je dužna odnosno dužnik vlastitu obvezu plaćanja duga ne izvrši.

Financijski gubitak za jamstvo koje je pruženo i koji se pokriva garancijskim osiguranjem. Npr. osiguravatelj pomoću navedenog garancijskog osiguranja pokriva rizik za garanciju za proizvod.

Kod osiguranja opcije ili izdavanja ponude koja je obvezatna od strane osiguravatelja, osiguravatelj može osiguraniku temeljem zahtjeva domaćeg izvoznika izdati određenu obvezujuću ponudu (kvotaciju i opciju) kojom se obvezuje da će ukoliko osiguranik zaključi neki izvozni posao na kredit ugovoriti kreditno osiguranje upravo za taj posao. Nakon što se

sa stranim partnerom završi posao, izdaje se polica osiguranja od strane osiguravatelja. Opcija uglavnom vrijedi 6 mjeseci od onoga dana kada je polica osiguranja izdana, a troškovi koji su nastali za izdavanje iste te koje ugovaratelj plaća odbijaju se od premije osiguranja u slučaju da se izvozni posao realizira.

Financijski gubitak koji je nastao radi pronevjere i pokriva se osiguranjem povjerenja. Riječ je o situaciji kada osoba drugoj osobi povjerava određeni novac ili određenu imovinu, uz obvezu te druge osobe da isti taj novac ili imovinu mora vratiti neoštećenu. Ugovor o osiguranju ugovara se uglavnom između dvije strane koje predstavljaju pravna osoba tj. osiguranik i osiguravatelj, a pokriva one štete koje mogu biti prouzročene od strane zaposlenika osiguranika otuđenjem ili nekom greškom prilikom raspolaganja tuđim novcem ili tuđom imovinom (tu se npr. ubrajaju prokuristi, blagajnici itd.).

Financijski gubitak koji je nastao zbog prekida rada do kojeg je došlo radi požara i drugih određenih opasnosti ili može biti radi loma stroja osigurati se može tako da osiguranik koji je zainteresiran ugovori posebni ugovor s osiguravateljem za osiguranje od točno ovih rizika, koji osnovnim osiguranjem od požara ili osiguranjem strojeva od loma nisu obuhvaćeni. Glavna namjena ovakvih vrsta osiguranja je da se poduzetniku da mogućnost da nastavi sa svojim radom dok se šteta koja je nastala ne sanira te dok se proizvodnja ne nastavi.

Financijski gubitak koji je nastao radi nepovoljnih atmosferskih uvjeta kod nastupa ili događanja na otvorenom. Tu je riječ o situaciji u kojoj npr. određena agencija organizira izvedbu određenog izvođača ili ansambla za točno definirano vrijeme te ga mora otkazati radi nepovoljnog vremena koje je iznenadno nastupilo. Ta agencija koja je organizirala koncert je za isti potrošila veliku količinu financijskih sredstava te će uz navedeno još posjetiteljima koji su nabavili ulaznice morati vratiti novac. Iz tih razloga agencija će se unaprijed pripremiti i osigurati od takvih situacija, te od osiguravatelja naplatiti sve troškove koji su nastali. Izuzev izmakle dobiti. Ako je izvođač kriv za otkazivanje nastupa, osiguravatelj štetu neće nadoknaditi.

10. ANALIZA PONUDE IMOVINSKOG OSIGURANJA NA PRIMJERU GENERALI OSIGURANJA I ADRIATIC OSIGURANJA

10.1. Generali osiguranje d.d.

Generali osiguranje d.d. je dio Generali Grupe koja se ubraja među najveće lidere u svijetu za pružanje usluga osiguranja te upravljanja imovinom. U registar Trgovačkog suda u Gradu Zagrebu upisan je temeljni kapital društva te iznosi 10.732.500,00 eura u nominalnoj vrijednosti. Ukupan broj dionica je 202.500, a nominalni iznos dionice iznosi 53,00 eura. Sjedište se nalazi na adresi Slavonska avenija 1b, 10000 Zagreb. Generali je osnovan 1831. godine u Trstu i djeluje u 50 zemalja raspoređenih po cijelome svijetu. Ukupni premijski iznosi više od 81,5 milijardi eura u 2022. godini. U Grupi je zaposleno više od 75 tisuća zaposlenika koji pružaju usluge osiguranja 67 milijuna klijenata diljem svijeta. S navedenim podacima Grupa ima leaderski položaj na tržištu u Europi te je sve prisutnija i u Latinskoj Americi i Aziji. Strategija društva odnosi se na predanost društva da bude cjeloživotni partner svojim klijentima što postiže vlastitim personaliziranim i inovativnim rješenjima, odličnim iskustvom korisnika te sposobnostima digitalne svjetske distribucije. Generali osiguranje nudi financijske usluge osiguranja koje su adekvatno osmišljene za sva pojedina životna razdoblja osiguranika.⁴⁴

⁴⁴ Generali osiguranje, dostupno na: <https://www.generali.hr/> (13.6.2024)

Tablica 6. Generali osiguranje d.d. - Bruto premija po vrstama osiguranja za 2022. i 2023. godinu

Bruto premija po vrstama osiguranja	2022.		2023.	
	€	%	€	%
Osiguranje od nezgode	€ 3.946.135,69	2,92%	€ 4.323.389,13	3,51%
Zdravstveno osiguranje	€ 3.412.418,90	2,53%	€ 3.430.919,54	2,78%
Osiguranje cestovnih vozila (kasko)	€ 13.192.049,98	9,78%	€ 18.452.016,52	14,98%
Ostala kasko osiguranja	€ 4.477.395,16	3,32%	€ 5.729.512,03	4,65%
Imovina	€ 10.431.688,84	7,73%	€ 11.226.279,55	9,11%
Autoodgovornost	€ 27.375.010,09	20,29%	€ 35.239.566,34	28,60%
Ostala osiguranja od odgovornosti	€ 3.584.051,40	2,66%	€ 3.997.027,53	3,24%
Osiguranja kredita, jamstava i financijskih gubitaka	€ 42.536.261,29	31,53%	€ 4.143.576,37	3,36%
Ostala osiguranja	€ 2.192.497,98	1,62%	€ 2.672.052,30	2,17%
Osiguranje troškova pravne zaštite	€ 90.731,61	0,07%	€ 92.047,70	0,07%
Neživotna osiguranja	€ 111.238.240,94	82,45%	€ 89.306.387,01	72,49%
Životna osiguranja	€ 23.685.393,58	17,55%	€ 33.887.979,18	27,51%
SVEUKUPNO	€ 134.923.634,52	100,00%	€ 123.194.366,19	100,00%

Izvor: Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/> (5.7.2024)

Na priloženoj tablici može se vidjeti bruto premija po vrstama osiguranja za 2022. i 2023. godinu s time da se podaci za 2022. odnose na zaračunatu premiju a podaci za 2023. na naplaćenu premiju. Ukupna naplaćena bruto premija za 2023. iznosi 123.194.366,19 eura. Naplaćena bruto premija za neživotna osiguranja u 2023. iznosi 89.306.387,01 eura ili 72,49%. Naplaćena bruto premija za životna osiguranja u 2023. iznosi 33.887.979,18 eura ili 27,51%. Naplaćena bruto premija za osiguranje imovine u 2023. iznosi 11.226.279,55 eura ili 9,11%.

10.2. Adriatic osiguranje d.d.

Adriatic osiguranje spada među vodeća osiguravajuća društva na tržištu osiguranja RH. Preko 250.000 ljudi u Hrvatskoj koristi usluge Adriatic osiguranja. Društvo nudi osiguranje vozila, letjelica i plovila, osiguranje imovine, osiguranje od odgovornosti, osiguranje od nezgoda, putno osiguranje, osiguranje financijskih interesa te transportno osiguranje. U društvu radi nešto više od 1000 zaposlenika zaposlenih u 9 podružnica. Sjedište društva nalazi se na adresi Listopadska 2, 10 000 Zagreb. Temeljni kapital je 12.500.000,00 eura te je podijeljen na 125.000 dionica. Adriatic osiguranje proglašeno je najboljim osiguravajućim društvom 2019. godine te je iduće 2020. godine ponovno nominirano za istu nagradu.

Tablica 7. Adriatic osiguranje d.d. - Bruto premija po vrstama osiguranja za 2022. i 2023. godinu

Bruto premija po vrstama osiguranja	2022.		2023.	
	€	%	€	%
Osiguranje od nezgode	€ 11.812.748,55	6,49%	€ 11.814.233,06	5,64%
Zdravstveno osiguranje	€ 156.638,45	0,09%	€ 159.635,06	0,08%
Osiguranje cestovnih vozila (kasko)	€ 25.885.934,54	14,23%	€ 31.798.107,77	15,17%
Ostala kasko osiguranja	€ 2.629.462,58	1,45%	€ 2.396.343,93	1,14%
Imovina	€ 10.613.543,04	5,83%	€ 11.914.397,89	5,68%
Autoodgovornost	€ 118.146.038,14	64,94%	€ 137.951.013,77	65,81%
Ostala osiguranja od odgovornosti	€ 6.091.087,34	3,35%	€ 7.153.023,96	3,41%
Osiguranja kredita, jamstava i financijskih gubitaka	€ 2.275.893,42	1,25%	€ 2.067.007,50	0,99%
Ostala osiguranja	€ 4.315.614,74	2,37%	€ 4.380.727,68	2,09%
Osiguranje troškova pravne zaštite	€ 13,27	0,00%	€ 0,00	0,00%
Neživotna osiguranja	€ 181.926.974,07	100,00%	€ 209.634.490,62	100,00%
Životna osiguranja	€ 0,00	0,00%	€ 0,00	0,00%
SVEUKUPNO	€ 181.926.974,07	100,00%	€ 209.634.490,62	100,00%

Izvor: Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/> (5.7.2024)

Na priloženoj tablici može se vidjeti bruto premija po vrstama osiguranja za 2022. i 2023. godinu s time da se podaci za 2022. odnose na zaračunatu premiju a podaci za 2023. na naplaćenu premiju. Ukupna naplaćena bruto premija za 2023. iznosi 209.634.490,62 eura. Naplaćena bruto premija za neživotna osiguranja u 2023. iznosi 209.634.490,62 eura ili

100.00%. Naplaćena bruto premija za životna osiguranja u 2023. iznosi 0,00 eura budući da Adriatic osiguranje ne pruža životna osiguranja. Naplaćena bruto premija za osigranje imovine u 2023. iznosi 11.914.397,89 eura ili 5,68%.

10.3. Usporedba polica osiguranja u Generali osiguranju d.d. i Adriatic osiguranju d.d.

U ovom dijelu rada provest će se analiza primjera polica osiguranja nepokretne imovine, točnije kuća sa stvarima unutar kućanstva koji su osigurani u Generali i Adriatic osiguranjima.

Slika 1. Primjer police osiguranja imovine u Generali osiguranju d.d., 1. dio

	 7004116998	
Polica osiguranja imovine - privatni rizici broj: P111E-1024989517		
Broj zaduženja: P111E-1024989517		
Osiguratelj	Generali osiguranje d.d. Slavonska avenija 1b, 10000 Zagreb OIB: 10840749604	
Ugovaratelj osiguranja	OIB: 57209761081 Adresa: VRAPČANSKA 2 B, 10090 ZAGREB-SUSEDGRAD, HRVATSKA Datum rođenja: 09.04.1986.	
Osiguranik	OIB: 57209761081 Adresa: VRAPČANSKA 2 B, 10090 ZAGREB-SUSEDGRAD, HRVATSKA Datum rođenja: 09.04.1986.	
Trajanje osiguranja	Početak osiguranja: 19.05.2023. Istek osiguranja: 19.05.2028. Višegodišnje osiguranje	
Mjesto osiguranja	VRAPČANSKA ULICA 2B, 10090 ZAGREB-SUSEDGRAD, GRAD ZAGREB	
Predmet osiguranja:	Iznos osiguranja:	Premija:
Osiguranje nekretnine - Ekskluzivni paket Osiguranje na novu vrijednost stana, površine 58,00 m2, 2. kat, masivna gradnja, izgrađeno 1964. g. i kasnije	58.000,00 EUR	88,16 EUR
Ugovoreni rizici: požar, oluja i tuča, izljev vode, lom stakla		
Poplava, bujica i visoke vode Osiguranje od odgovornosti iz posjeda kuće ili zemljišta	4.000,00 EUR 40.000,00 EUR	
Ukupna premija nekretnina		88,16 EUR
Predmet osiguranja:	Iznos osiguranja:	Premija:
Osiguranje kućanstva - Ekskluzivni paket Osiguranje na novu vrijednost predmeta stalno nastanjenog kućanstva u stanu površine 58,00 m2, 2. kat	23.200,00 EUR	83,52 EUR
Ukupna premija za kućanstvo		83,52 EUR
Osiguratelj pripada Generali Grupi koja je registrirana u Registar osiguranja Grupe kod talijanske Ustanove za nadzor osiguranja (IVASS) pod brojem 026. Broj police: P111E-1024989517		
Stranica 1		

Izvor: Generali osiguranje d.d., osiguravajuća tvrtka, poslovnica Jastrebarsko, Ulica Franje Tuđmana 86, 10450, Jastrebarsko (4.6.2024)

Slika 2. Primjer police osiguranja imovine u Generali osiguranju d.d., 2. dio

7004116999

Polica osiguranja imovine – rizik potresa broj: P113E-1024989517

Broj police: P113E-1024989517

Osiguratelj Generali osiguranje d.d.
Slavonska avenija 1b, 10000 Zagreb OIB: 10840749604

Ugovaratelj osiguranja OIB: 57209761081
Adresa: VRAPCANSKA 2 B, 10090 ZAGREB-SUSEDGRAD, HRVATSKA
Datum rođenja: 09.04.1986.

Osiguranik OIB: 57209761081
Adresa: VRAPCANSKA 2 B, 10090 ZAGREB-SUSEDGRAD, HRVATSKA
Datum rođenja: 09.04.1986.

Trajanje osiguranja Početak osiguranja: 19.05.2023.
Istek osiguranja: 19.05.2028.
Višegodišnje osiguranje

Mjesto osiguranja VRAPČANSKA ULICA 2B, 10090 ZAGREB-SUSEDGRAD, GRAD ZAGREB

Predmet osiguranja:	Iznos osiguranja:	Premija:
Osiguranje nekretnine:		
<i>Osiguranje od rizika potresa, ugovoreno bez odbitne franšize, stan u stambenoj zgradi površine 58 m², 2. kat, izgrađeno 1964. g. i kasnije</i>	58.000,00 EUR	48,72 EUR
Predmet osiguranja:	Iznos osiguranja:	Premija:
Osiguranje kućanstva:		
<i>Osiguranje od rizika potresa, ugovoreno bez odbitne franšize, kućanstva u stanu površine 58,00 m², 2. kat</i>	23.200,00 EUR	19,49 EUR
Iznos premije osiguranja od rizika potresa bez popusta i doplataka:		68,21 EUR
<i>Plaćanje godišnje premije odjednom (-5%)</i>		-3,41 EUR
Godišnja premija osiguranja iznosi		64,80 EUR
Ukupno za naplatu:		64,80 EUR

Osiguratelj pripada Generali Grupi koja je registrirana u Registar osiguranja Grupe kod talijanske Ustanove za nadzor osiguranja (IVASS) pod brojem 026.
Broj police: P113E-1024989517

Stranica 1

Izvor: Generali osiguranje d.d., osiguravajuća tvrtka, poslovnica Jastrebarsko, Ulica Franje Tuđmana 86, 10450, Jastrebarsko (4.6.2024)

Slika 3. Primjer police osiguranja imovine u Adriatic osiguranju d.d.

ADRIATIC

OSIGURANJE

INFORMATIVAN IZRAČUN OSIGURANJA - PAKET FAMILY
BROJ: PON-89-04650462

UGOVARATELJ:

NAČIN KOMUNIKACIJE:

OSIGURANIK:

TRAJANJE OSIGURANJA: Na određeno vrijeme | višegodišnje | 6 god. do 18.06.2030

MJESTO OSIGURANJA: Zdihovačka 12, 10450 Jastrebarsko

PREDMET OSIGURANJA		OPIS	SVOTA OSIGURANJA	PREMIJA
(I)	GRAĐEVINA	Stambena kuća 150m2 sa pomoćnim i ostalim pripadajućim građevinama (garaža, spremište, ograda i sl.). Korisna/obračunska površina: 150 m2	150.000,00 €	220,83 €
(II)	POKRETNINE	Stvari kućanstva u stambenoj kući za stalno stanovanje, uključivo i stvari kućanstva u pomoćnim građevinama (garaži, i sl. a koje su osigurane na podlimit 10% od svote osiguranja)	37.500,00 €	84,83 €
(III)	ODGOVORNOST	Građanskopravna izvanugovorna odgovornost osiguranika za štetu koju u svojstvu privatne osobe počinu trećim osobama	30.000,00 €	19,91 €
(IV)	ASISTENCIJA	Pomoć u kući ORYX Asistencije - pogodnosti korištenja (maks. x3 godišnje) vodoinstalatera, bravara, električara, stolara, staklara / 0-24h / 365 dana u godini. + MEDINS usluge. Broj kontaktnog centra 0800 1005	665,00 €	15,26 €
UKUPNA PREMIJA:				340,83 €

B/9 | OSIGURANI RIZICI

01. Požar	Ugovoreno
02. Eksplozija	Ugovoreno
03. Oluja	Ugovoreno
04. Udar munje (direktni)	Ugovoreno
05. Tuča	Ugovoreno
06. Poplava	Ugovoreno
(1) za svaki predmet osiguranja (I), (II) pojedinačno na svotu prvog rizika od 2.000,00 €	
07. Izljev vode i drugih tekućina	Ugovoreno
08. Potres	Ugovoreno
09. Provalna krađa i razbojništvo	Ugovoreno
(1) Podlimit za pojedinu pokretninu 2.000,00 €	
10. Lom staklenih, keramičkih, kamenih površina	Ugovoreno
(1) za predmet osiguranja (I) - paušalno osiguranje svih stakala i ogledala koja su na građevinu ugrađena ili pričvršćena i ugrađene sanitarne opreme	
(2) za predmet osiguranja (II) - paušalno osiguranje svih stakala, ogledala ili kamenih površina koja su na pokretnine ugrađena ili pričvršćena	

B/10 | DODATNI RIZICI I TROŠKOVI

01. Pomicanja tla	Nije ugovoreno
(1) za svaki predmet osiguranja (I), (II), pojedinačno na svotu prvog rizika do 2.000,00 €	
02. Snježna ili ledena masa	Nije ugovoreno
03. Pad ili udar letjelice ili stvari iz nje	Nije ugovoreno
04. Javna priredba i javni ulični prosvjedi	Nije ugovoreno
05. Indirektni udar munje	Nije ugovoreno
(1) za svaki predmet osiguranja (I), (II), pojedinačno na limit do 1.000,00 €	
06. Vandalizam	Nije ugovoreno
(1) za svaki predmet osiguranja (I), (II), pojedinačno na limit do 1.500,00 €	
07. Smrzavanje cijevi, instalacija i opreme	Nije ugovoreno
(1) za svaki predmet osiguranja (I), (II), pojedinačno na limit do 1.500,00 €	
08. Povećani limit za trošak sanacije puknuća ili začepljena cijevi	Nije ugovoreno
(1) na limit do 1.500,00 €	
09. Trošak gubitka istekle vode ili tekućine	Nije ugovoreno
(1) na limit do 1.500,00 €	
10. Trošak zamjenskog stambenog prostora	Nije ugovoreno
(1) na limit do 500,00 € / mjesečno (max. 6mj.)	

Izvor: Adriatic osiguranje d.d., osiguravajuća tvrtka, poslovnica Jastrebarsko, Ulica Franje Tuđmana 85, 10450, Jastrebarsko (4.6.2024)

10.3.1. Predmet osiguranja

U priloženim policama osiguravajućih društava Generali osiguranje d.d. i Adriatic osiguranje d.d. može se vidjeti da je predmet osiguranja građevinski objekt koji je stalno nastanjen. Kod Generali osiguranja riječ je o osiguranju stana, a kod Adriatic osiguranja radi se o osiguranju kuće. Površina stana kod Generali osiguranja iznosi 58m² masivne gradnje. Površina kuće kod Adriatic osiguranja iznosi 150m² masivne građe. Uz osiguranje građevinskog dijela, i kod Generali osiguranja i kod Adriatic osiguranja osiguravaju se stvari u kućanstvu.

10.3.1.1. Osiguranje građevinskog objekta prema predmetnim policama osiguranja

U slučaju Generali osiguranja pod pojmom stana podrazumijeva se etažno vlasništvo koje ima stambenu namjenu i sve ostale pomoćne pripadajuće prostorije koje zajedno čine jednu cjelinu. Etažno vlasništvo podrazumijeva vlasništvo nad stanom i/ili nekom drugom samostalnom prostorijom, koje je povezano s odgovarajućim suvlasničkim dijelom građevine. Pod pojmom masivne gradnje podrazumijevaju se svi objekti koji se ne ubrajaju u slabu građevinsku kategoriju (objekti koji imaju vanjske zidove ili pokrov krova samo djelomično ili u potpunosti napravljene od materijala koji su slabi i pogodni sagorijevanju, npr. drvo, slama, trske, plastike itd., oni objekti koji se mogu lagano demontirati te objekti čiji temelji nisu čvrsti).

U slučaju Adriatic osiguranja pod pojmom kuće podrazumijeva se stambeni objekt koji predstavlja osiguranikovu glavnu ili sekundarnu rezidenciju. Pod pojmom masivne građe kod Adriatic osiguranja podrazumijeva se konstrukcija koja je izgrađena materijala koji su vatrootporni i čvrsti, to uključuje: zidove od betona, opeke ili kamena (glavni nosivi zidovi izgrađeni od navedenih materijala), krov izgrađen od vatrootpornih materijala poput metala crijepa ili betona te stropovi i podovi izgrađeni od čvrstih materijala poput betona ili čelika.

U slučaju Generali osiguranja kućanstvo tj. stvari u kućanstvu definirani su kao stvari kućanstva koje se koriste za uređenje stana, koju služe za osobnu upotrebu te potrošnju. Stvari koje imaju posebnu vrijednost osigurane su samo u stalno nastanjenim kućanstvima u tu spadaju: nakit, gotov novac, vrijednosni papiri, tepisi, antikviteti, predmeti od krzna i zbirke.

U Adriatic osiguranju stvari u kućanstvu definiraju se kao pokretnine koje se mogu premještati s jednog na drugo mjesto a da im se pri tome ne povrijedi supstanca. U polici osiguranja navedene su pojedinačno ili po grupama namjene za upotrebu.

Kada se radi o Generali osiguranju, građevinski objekt i predmeti u kućanstvu mogu se osigurati jednim od sljedećih paketa: osnovni rizici, osnovni paket, komforni paket i ekskluzivni paket.

Tablica 8. Pregled pokrića u paketima Generali osiguranja za građevinski objekt i predmete u kućanstvu, 1.dio

Osigurani rizici	Predmet osiguranja	Iznos osiguranja i limiti			
		Osnovni rizici	Osnovni paket	Komforni paket	Ekskluzivni paket
Osnovni požarni rizici					
Požar, direktni udar groma, eksplozija, pad ili udar zračne letjelice	Građevinski objekti	IO	IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva		IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva turističkih apartmana		IO		IO
Udar nepoznatog ili vlastitog motornog vozila	Građevinski objekti	IO	IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva		IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva turističkih apartmana		IO		IO
Dodatni požarni rizici					
Vandalizam ili krađa sastavnih dijelova osiguranog objekta	Građevinski objekt	-	-	-	Do 1.000,00 eura
Posredni udar groma	Građevinski objekti	-	-	Do 700,00 eura	Do 1.400,00 eura
	Predmeti kućanstva		-	Do 700,00 eura	Do 1.400,00 eura
	Predmeti kućanstva turističkih apartmana		-		Do 2.000,00 eura
Oluja, tuča i dodatni elementarni rizici					
Oluja, tuča i pritisak snježne mase	Građevinski objekti	IO	IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva		IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva turističkih apartmana		IO		IO
Poplava, bujica i visoke vode	Građevinski objekti	-	-	Do 3.000,00 eura	Do 4.000,00 eura
	Predmeti kućanstva		-	Do 2.000,00 eura	Do 3.000,00 eura
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		-		Do 3.000,00 eura

Izvor: Uvjeti osiguranja privatne imovine, Generali osiguranje, vlastita obrada (4.7.2024)

Tablica 9. Pregled pokrića u paketima Generali osiguranja za građevinski objekt i predmete u kućanstvu, 2.dio

Oborinske vode	Građevinski objekti	-	-	Do 3% iznosa osiguranja	Do 5% iznosa osiguranja
	Predmeti kućanstva		-	-	Do 10% iznosa osiguranja
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		-		Do 10% iznosa osiguranja
Izljev vode					
Izljev vode i ostalih tekućina zbog korozije, oštećenih cijevi te začepjenja	Građevinski objekti	-	IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva		IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		IO		IO
Zbog smrzavanja (samo stalno nastanjeni objekti)	Građevinski objekti	-	Do 3% iznosa osiguranja	Do 4% iznosa osiguranja	Do 5% iznosa osiguranja
	Predmeti kućanstva		Do 3% iznosa osiguranja	Do 4% iznosa osiguranja	Do 5% iznosa osiguranja
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		Do 3% iznosa osiguranja		Do 5% iznosa osiguranja
Naknada troškova popravka ili zamjene potrebnog dijela cijevi nakon štete od izljeva vode	Građevinski objekti	-	Do 500,00 eura	Do 750,00 eura	Do 1.000,00 eura
Troškovi gubitka vode poslije slučaja izljeva vode	Građevinski objekti, predmeti kućanstva ili predmeti kućanstva tur. apartmana	-	-	-	Do 400,00 eura
Lom stakla					
Lom stakla na vratima, prozorima, pregradama i staklenim stijenama	Građevinski objekti	-	-	IO	IO
	Predmeti kućanstva		Do 200,00 eura	Do 300,00 eura	IO
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		Do 200,00 eura		IO
Ravna zastakljena slika, vitrina, namještaja i zidna ravna ogledala	Predmeti kućanstva		Do 200,00 eura	Do 300,00 eura	Do 500,00 eura
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		Do 200,00 eura		Do 500,00 eura

Izvor: Uvjeti osiguranja privatne imovine, Generali osiguranje, vlastita obrada (4.7.2024)

Tablica 10. Pregled pokrića u paketima Generali osiguranja za građevinski objekt i predmete u kućanstvu, 3.dio

Ostakljenje zimskih vrtova, potkrovnna i balkonska stakla	Građevinski objekti		-	Do 500,00 eura	Do 1.000,00 eura
Staklene obloge na zidu	Građevinski objekti		-	Do 500,00 eura	Do 1.000,00 eura
Umivaonici, WC školjke, bidei, pisoari, tuš kabine	Građevinski objekti		-	Do 500,00 eura	Do 1.000,00 eura
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		-		Do 1.000,00 eura
Ostakljenje akvarija	Predmeti kućanstva		-	-	Do 500,00 eura
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		-		Do 500,00 eura
Provalna krađa i razbojstvo					
Provalna krađa i pokušaj provalne krađe, razbojstvo	Predmeti kućanstva		IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		IO		IO
Štete na objektu prilikom provalne krađe, pokušaja provalne krađe ili vandalizam	Predmeti kućanstva		Do 5% iznosa osiguranja	Do 5% iznosa osiguranja	Do 5% iznosa osiguranja
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		Do 5% iznosa osiguranja		Do 5% iznosa osiguranja
Razbojstvo izvan mjesta osiguranja	Predmeti kućanstva		-	Do 250,00 eura	Do 500,00 eura
Dodatni rizici					
Štete koje počini gost na predmetima kućanstva	Predmeti kućanstva		-		Do 700,00 eura
Osiguranje od odgovornosti					
Osiguranje od odgovornosti iz posjeda kuće ili zemljišta	Građevinski objekti	-	-	Do 20.000,00 eura	Do 40.000,00 eura
Privatna odgovornost	Predmeti kućanstva		Do 10.000,00 eura Europa i Sredozemlje	Do 30.000,00 eura Europa i Sredozemlje	Do 75.000,00 eura cijeli svijet
Privatna odgovornost iz posjedovanja malih domaćih životinja	Predmeti kućanstva		-	-	Do 4.000,00 eura

Izvor: Uvjeti osiguranja privatne imovine, Generali osiguranje, vlastita obrada (4.7.2024)

Tablica 11. Limiti pokrića za štete na pojedinim predmetima osiguranja u Generali osiguranju

Vrsta predmeta	Predmet osiguranja	Iznos osiguranja i limiti			
		Osnovni rizici	Osnovni paket	Komforni paket	Ekskluzivni paket
Gotov novac i vrijednosnice, ručni satovi, nakit i zbirke izvan zaključanog sigurnosnog spremišta	Predmeti kućanstva		Do 500,00 eura	Do 1.000,00 eura	Do 1.500,00 eura
Gotov novac i vrijednosnice, ručni satovi, nakit i zbirke unutar zaključanog sigurnosnog spremišta	Predmeti kućanstva		Do 10% iznosa osiguranja	Do 15% iznosa osiguranja	Do 20% iznosa osiguranja
Antikviteti, umjetnine, krzna, ručno rađeni tepisi, predmeti od krzna, odjeća i obuća	Predmeti kućanstva		Do 10% iznosa osiguranja (do 500,00 eura/komad)	Do 15% iznosa osiguranja (do 500,00 eura/komad)	Do 20% iznosa osiguranja (do 500,00 eura/komad)
Antene i tende	Predmeti kućanstva		Do 500,00 eura	Do 1.000,00 eura	Do 2.000,00 eura
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		Do 500,00 eura		Do 3.000,00 eura
Stvari kućanstva u pomoćnim prostorijama	Predmeti kućanstva ili predmeti kućanstva tur. apartmana		Do 3% iznosa osiguranja	Do 5% iznosa osiguranja	Do 10% iznosa osiguranja
Vrtni uređaji, strojevi i namještaj, bicikli, rublje na sušenju, invalidska i dječja kolica	Predmeti kućanstva ili predmeti kućanstva tur. apartmana		-	Do 300,00 eura	Do 600,00 eura
Privremeno vanjsko osiguranje	Predmeti kućanstva		Do 10% iznosa osiguranja	Do 15% iznosa osiguranja	Do 20% iznosa osiguranja

Izvor: Uvjeti osiguranja privatne imovine, Generali osiguranje, vlastita obrada (4.7.2024)

Tablica 12. Dopunski rizici u Generali osiguranju

Vrsta predmeta	Predmet osiguranja	Iznos osiguranja i limiti			
		Osnovni rizici	Osnovni paket	Komforni paket	Ekskluzivni paket
Klizanje tla i udar ili pad kamenja ili stijenja	Građevinski objekti	-	IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva		IO	IO	IO
	Predmeti kućanstva tur. apartmana		IO		IO
Osiguranje krađe bicikla izvan mjesta osiguranja	Predmeti kućanstva		IO	IO	IO
Financijski gubitak najamnine uzrokovan osnovnim požarnim rizicima, tučom i olujom	Predmeti kućanstva tur. apartmana		IO		IO
Štete koje gost napravi na građevinskom objektu	Građevinski objekti	-	IO	IO	IO

Izvor: Uvjeti osiguranja privatne imovine, Generali osiguranje, vlastita obrada (4.7.2024)

Predmet osiguranja u je građevinski objekt odnosno stan koji je osiguran u ekskluzivnom paketu. Opseg osiguranih rizika i limita osiguranja građevinskog objekta unutar ekskluzivnog paketa Generali osiguranja uključuje osnovne požarne rizike u koje spadaju požar, direktni udar groma, eksplozija, pad ili udar zračne letjelice do iznosa osiguranja koji je iskazan na polici a ovom slučaju to je 58.000,00 eura, udar vlastitog motornog vozila ili motornog vozila koje je nepoznato, demonstracije ili manifestacije također do iznosa koji je iskazan na polici osiguranja. Oluja, tuča i dodatni elementarni rizici u koje spadaju oluja, tuča i pritisak snježne mase do iznosa osiguranja iskazanog na polici, poplava bujica i visoke vode do 4.000,00 eura i oborinske vode do 5% iznosa osiguranja. Izljev vode u koje spadaju izljev vode i ostalih tekućina radi oštećenja cijevi, korozije i začepjenja do iznosa koji je iskazan na polici osiguranja, izljev vode zbog smrzavanja do 5% iznosa osiguranja, naknada troškova popravljivanja ili zamjene potrebnog segmenta cijevi poslije šteta od izljeva vode zajedno sa obnovom građevinskog dijela objekta koji se odnosi na popravljivanje cijevi i troškove za pronalaženje mjesta di je došlo do puknuća u iznosu do 1.000,00 eura te troškovi gubljenja vode poslije nastanka osiguranog slučaja izlivanja vode u iznosu do 400,00 eura. Lom stakla u koje spadaju lom stakla na vratima i prozorima i staklene stijene i pregrade do iznosa koji je iskazan na polici osiguranja, ostakljivanje zimskih vrtova, balkonska i potkrovnna zastakljenja u iznosu do 1.000,00 eura te zidne staklene obloge u iznosu do 1.000,00 eura. Osiguranje od odgovornosti iz posjeda kuće ili zemljišta u iznosu 40.000,00 eura.

Uz sve navedeno, kao dodatno osiguranje ugovoreno je osiguranje od potresa za građevinski dio. Osiguranjem od potresa nadoknađuju se nastale štete koje su nastale uslijed potresa koji iznosi 5 ili više od 5 stupnjeva po Mercalli-Cancani-Siebergovoj ljestvici. Izračun premije za osiguranje od potresa ovisi koliko je objekt star tj. da li je građen prije ili poslije 1964. godine., u ovom slučaju izgrađen je 1964. i kasnije. Nadalje ovisi da li je ugovoren bez franšize koja predstavlja iznos s kojim osigurnik sudjeluje u šteti, u ovom slučaju je ugovoren bez odbitne franšize. I treća važna stvar o kojoj ovisi je zona rizika od potresa. U Hrvatskoj postoje 4 potresne zone te ukoliko se osigurani objekt nalazi u potresno ugroženijoj zoni premija je viša. Također za plaćanje premije za osiguranje od potresa u cijelosti kao u ovom slučaju ostvaruje se 5% popusta.

Tablica 13. Pokriće osiguranja paketa family Adriatic osiguranja

POKRIĆE OSIGURANJA	NIJE POKRIVENO OSIGURANJEM
<p>Ovim osiguranjem se pruža osigurateljna zaštita za štete nastale na osiguranoj imovini (građevini i/ili pokretninama) od sljedećih osnovnih opasnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Požar • Eksplozija • Oluja • Udar munje (direktni) + pokriće za stvari unutar el. mreže • Tuča • Poplava + štete od povratnog toka vode • Izljev vode i ostalih tekućina + začepljenje/puknuće cijevi, kvar opreme, trošak sanacije do 663,61 eura i štete s uzrokom i izvan građevine koja je osigurana. 	<p>Adriatic osiguranje nije obvezno isplatiti naknadu u slučaju sljedećih opasnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ratne operacije/ratni rizici • Politički rizici tj. pobuna • Nuklearna šteta • Terorizam • Prevara ili namjera • Gruba/krajnja nepažnja • Obična krađa • Prirodna svojstva i nedostaci stvari.
<p>Dopunskog rizika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potres + posljedične štete od potresa <p>Ostalih osiguranja imovine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provalna krađa i razbojstvo + gotovina, vrijednosti u i izvan sefa, oštećenje dijela građevine i vandalizam tijekom navedenog • Lom staklenih, kamenih i keramičkih površina (kod građevine sva ogledala i stakla na i u građevini + sanitarna oprema, kod pokretnina sva ogledala, stakla i kamene površine na i u pokretnini. <p>Proširenih pokrića:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udar munje (indirektni) • Vandalizam • Zamrzavanje instalacija, opreme i cijevi • Trošak popravljivanja začepljenja ili puknuća cijevi na veći limit • Trošak gubitka istekle tekućine ili vode • Pad/udar letjelice ili stvari iz nje • Trošak zamjenskog stambenog prostora • Pomicanje tla • Ledena masa ili snježna • Javne priredbe/javni ulični prosvjedi • Privatna odgovornost • Pomoć/asistencija u kući. <p>Troškova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nastalih prilikom čišćenja, rušenja ili odvoza • Zbog oštećenja ili uništenja osiguranog predmeta do kojeg je došlo tijekom rušenja, gašenja požara ili iznošenja • Zbog otklanjanja opasnosti i smanjenja štete • Zbog privremenog zastakljivanja. 	<p>OGRANIČENJA POKRIĆA</p> <p>Dopunski rizik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poplava – pokriće na svotu prvog rizika od 2.000,00 eura • Potres – pokriće uz odbitnu franšizu 10% od iznosa štete (najmanje 700,00 eura, najviše 7.000,00 eura). <p>Ostala osiguranja imovine: provalna krađa i razbojstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokriće uz ugovoreni podlimit za pojedinu pokretninu od 2.000,00 eura • Gotovina i druge vrijednosti osigurane od provalne krađe iznad od 398,17 eura samo kad su u zaključanom sigurnosnom sefu. <p>Proširena pokrića:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udar munje (indirektni), pokriće na limit od 1.000,00 eura • Vandalizam, pokriće na limit od 1.500,00 eura uz obveznu odbitnu franšizu u iznosu od 100,00 eura • Zamrzavanje instalacija, cijevi i opreme, pokriće na limit od 1.500,00 eura • Trošak popravka začepljenja ili puknuća cijevi, pokriće na limit do 1.500,00 eura • Trošak gubitka istekle tekućine ili vode, pokriće na limit do 1.500,00 eura • Trošak zamjenskog stambenog prostora, pokriće do 500,00 eura mjesečno, max. 6 mj. • Pomicanje tla, pokriće na svotu prvog rizika od 2.000,00 eura • Štete po osnovi odgovornosti, limit od 30.000,00 eura po polici • Pomoć u kući, korištenje x3 godišnje, do 665,00 eura.

Predmet osiguranja u slučaju Adriatic osiguranja je građevinski objekt odnosno kuća koja je osigurana u paketu family. Paketom su na priloženoj polici osigurani sljedeći rizici: požar, eksplozija, oluja, direktni udar munje, tuča, poplava, izljev vode i drugih tekućina, potres, provalna krađa i razbojništvo te lom staklenih kamenih i keramičkih površina. Iznos osiguranja koji se isplaćuje od strane Adriatic osiguranja u slučaju kada dođe do štetnog događaja ovisi o tome radi li se o totalnoj šteti ili šteti koja je djelomična. Ako je došlo do totalne štete onda se nadoknađuje onaj novčani iznos koji bi imao osiguranik da nabavlja imovinu koja je iste vrste i iste kvalitete te u istom stanju istrošenosti u vrijeme kada je osigurani slučaj nastao. Ako je došlo do djelomične štete utvrđeni iznos troškova popravka ne umanjuje se za odgovarajući iznos na ime amortizacije zamijenjenih dijelova. U ovom slučaju od svih osiguranih rizika iznimka ovom principu su osiguranje od poplave kod kojeg se pokrće pruža na svotu prvog rizika u iznosu od 2.000,00 eura, izljev vode i drugih tekućina u iznosu do 663,61 eura, lom staklenih, keramičkih i kamenih površina koje uključuje paušalno osiguranje svih ogledala i stakala koja su pričvršćena ili ugrađena na građevinu te ugrađene sanitarne opreme. Osiguranje od potresa pruža se uz ugovorenu odbitnu franšizu u iznosu od 10% od iznosa štete, najmanje mora biti 700,00 eura a najviše može biti 7.000,00 eura. Kao prošireno pokrće ugovorena je građanskopravna izvanugovorna odgovornost osiguranika za štetu koju u svojstvu privatne osobe počini trećim osobama. Takve štete po osnovi odgovornosti imaju limit od 30.000,00 eura po polici ako se drugačije ne ugovori. U ovom slučaju radi se o iznosu od 30.000,00 eura. Policom je još uključena ORYX asistencija pomoć u kući koja nudi pogodnosti korištenja električara, bravara, vodoinstalatera, staklara i bravara bilo kada, najviše 3 puta godišnje u iznosu do 665,00 eura.

10.3.1.2. Osiguranje kućanstva prema predmetnim policama osiguranja

U slučaju Generali osiguranja kućanstvo se može osigurati u jednom od sljedećih paketa: osnovni paket, komforni paket te ekskluzivni paket. U slučaju navedene police Generali osiguranja kućanstvo je osigurano u ekskluzivnom paketu. Opasnosti koje su pokrivena su osnovni požarni rizici u koje spadaju požar, direktni udar groma, eksplozija udar ili pad zračne letjelice do iznosa osiguranja koji je iskazan na polici, šteta od udara vlastitog ili nepoznatog motornog vozila, demonstracije ili manifestacije do iznosa koji je iskazan na polici. Oluja tuča i dodatni elementarni rizici u koje spadaju oluja, tuča i pritisak snježne mase do iznosa koji je iskazan na polici osiguranja, poplava bujica i visoke vode do iznosa od 3000 eura i oborinske vode do 10% iznosa osiguranja. Izljev vode u koji spadaju izljev vode i drugih tekućina radi začepljenja, korozije i oštećenja cijevi do iznosa koji je iskazan na polici, izljev vode uzrokovan smrzavanjem do 5% iznosa osiguranja, troškovi gubitka vode nakon što je došlo do osiguranog slučaja izljeva vode u iznosu do 400,00 eura. Lom stakla u koji spadaju lom stakla na vratima te prozorima i pregrade i staklene stijene do iznosa koji je iskazan na polici, ravna zastakljenja namještaja, slika, vitrina te ravna zidna ogledala do iznosa od 500,00 eura, umivaonici, tuš kabine, pisoari, wc školjke i bidei do iznosa od 1.000,00 eura, staklokeramičke ploče na površinama za kuhanje u iznosu do 1.000,00 eura, ostakljenje akvarija u iznosu do 500,00 eura. Limiti pokrića za predmete kućanstva su gotov novac i vrijednosnice, nakit izrađen od plemenitih metala i bisera, ručni satovi i zbirke koji se nalaze izvan dobro zaključanog sigurnosnog spremišta u iznosu do 1.500,00 eura a unutar dobro zaključanog sigurnosnog spremišta u iznosu do 20% iznosa osiguranja, antikviteti, umjetnine, predmeti od krzna i krzna, odjeća i obuća do 20% iznosa osiguranja, antene i tende u iznosu do 2.000,00 eura, stvari kućanstva koje su smještene u pomoćnim prostorijama do 10% iznosa osiguranja. Kao dodatno osiguranje kućanstva ugovoreno je osiguranje od potresa. Za osiguranje kućanstva od potresa vrijede isti uvjeti kao i za osiguranje građevinskog dijela od potresa.

Stvari u kućanstvu u slučaju Adriatic osiguranja osigurane su paketom family. Paketom su na priloženoj polici osigurani sljedeći rizici: požar, eksplozija, oluja, direktni udar munje, tuča, poplava, izljev vode i drugih tekućina, potres, provalna krađa i razbojništvo te lom staklenih kamenih i keramičkih površina. S obzirom da su stvari u kućanstvu osigurane u istom paketu kao i kuća, vrijede isti uvjeti. Iznos osiguranja koji se isplaćuje od strane Adriatic osiguranja u slučaju kada dođe do štetnog događaja ovisi o tome radi li se o totalnoj šteti ili šteti koja je djelomična. Ako je došlo do totalne štete onda se nadoknađuje onaj novčani iznos koji bi imao osiguranik da nabavlja imovinu koja je iste vrste i iste kvalitete te u istom stanju istrošenosti u vrijeme kada je osigurani slučaj nastao. Ako je došlo do djelomične štete utvrđeni iznos troškova popravka ne umanjuje se za odgovarajući iznos na ime amortizacije zamijenjenih dijelova. Ovdje treba reći da ukoliko su osigurane pokretne bile stare do godinu dana (tzv. nove pokretne) kada je došlo do osiguranog slučaja, Adriatic će nadoknaditi 100% vrijednosti te imovine. U slučaju priložene police od svih osiguranih rizika iznimka ovom principu su osiguranje od poplave kod kojeg se pokrće pruža na svotu prvog rizika u iznosu od 2.000,00 eura, izljev vode i drugih tekućina u iznosu do 663,61 eura, provalna krađa i razbojništvo gdje je podlimit za pojedinu pokretninu od 2.000,00 eura. Gotov novac i/ili stvari posebnih vrijednosti smatraju se osiguranima od provalne krađe iznad limita od 400,00 eura a najviše do 4.000,00 eura, samo dok se nalaze u zaključanom sefu. Lom staklenih, keramičkih i kamenih površina koje uključuje paušalno osiguranje svih ogledala, stakala ili kamenih površina koja su pričvršćena ili ugrađena na pokretne. Osiguranje od potresa pruža se uz ugovorenu odbitnu franšizu u iznosu od 10% od iznosa štete, najmanje mora biti 700,00 eura a najviše može biti 7.000,00 eura. Svota osiguranja za stvari u kućanstvu ukupno iznosi 37.500,00 eura.

10.3.2. Opseg osiguranih rizika

Što se tiče opsega osiguranih rizika, osiguratelji nemaju obvezu isplatiti osigurninu ukoliko je osigurani predmet djelomično oštećen ili potpuno uništen iz drugi razloga. U tzv. isključenja ubrajaju se:⁴⁵

- Požar – ukoliko osoba s namjerom izazove požar kojemu je cilj oštetiti ili uništiti osiguranu stvar, radi izlaganja toplini ili vatri zbog obrade ili u druge svrhe (industrijska prerada, zagrijavanja, pečenje itd.), nagorenjem od svjetiljki, svijeća, cigareta, cigara i sl.
- Eksplozija – radi eksplozije na posudama koje su pod pritiskom zato što su istrošene, stare ili sa prekomjernom količinom kamenca, eksplozije koje su nastale zbog miniranja i detonacije eksplozivne naprave koja je postavljena s namjerom da ošteti ili uništi osigurani predmet, štete koje su nastale gospodarskim miniranjem građevina ili tla koje se uklanjaju/uklanja, štete koje su nastale eksplozijom u prostoru za sagorijavanje stroja u unutrašnjosti, štete koje su nastale eksplozijom koja se smatra normalnom za proizvodni proces, štete od ispuhivanja iz peći koje je eksplozivno i sl., štete radi probijanja zvučnog zida pri čemu dolazi do zvuka koji zvuči kao eksplozija, štete koje nastaju zbog hidrauličnog udara u tlačnim postrojenjima i cjevovodima.
- Oluja – štete koje su nastale na pokretninama koje se nalaze na otvorenom prostoru (npr. terasa, balkon itd.), štete na građevini koja nije napravljena prema pravilima ili projektu ili načinu izgradnje koji je karakterističan za to podneblje, tj. klimatske prilike, štete od ulaska oborina kroz otvor koji nije uzrokovan olujom ili udarom stvari koja je nošena olujom (npr. kroz prtvoren prozor), štete nastale gibanjem ili pritiskom ledene ili snježne mase.
- Udar munje – štete na gromobranskoj instalaciji, odvodnicima struje munje, osiguračima ili sklopovima za prenaponsku zaštitu ili drugu od udara munje, štete na osiguranoj stvari koja je dio električne mreže radi poremećaja ili smetnji u istoj, šteta nastala indirektnim udarom munje bez povezivanja tla i oblaka, štete radi kontaktnog prenošenja udara munje.

⁴⁵ Uvjeti za osiguranje od požara i elementarnih šteta i ostala osiguranja imovine, Adriatic osiguranje, dostupno na: <https://www.adriatic-osiguranje.hr/osiguranja/imovina/pozar-ostala-osiguranja-imovine/> (15.6.2024)

- Tuča - štete koje su nastale na pokretninama koje se nalaze na otvorenom prostoru (npr. terasa, balkon itd.), štete nastale na staklima, pokrivnim folijama na plastenicima i staklenicima od plastike ili sličnih materijala koji se koriste za biljnu proizvodnju, štete od ulaska oborina kroz otvor koji nije uzrokovan olujom ili udarom stvari koja je nošena olujom (npr. kroz pritvoren prozor).
- Poplava, visoke vode i vodene bujice – štete u unutarnjem dijelu tunela, kanala i cjevovoda a koje su uzrokovane mehaničkim djelovanjem vode, štete na zalihama robe koja nije skladištena uz 10cm povišenje iznad razine zemlje u prostoriji gdje su smještene, štete nastale na stvarima koje su smještene u inondacijskom području, štete na predmetima osiguranja koji se nalaze na području koje uslijed pojave valova ili plime plavi, štete uzrokovane podzemnim vodama, štete nastale prodorom oborina kroz otvor građevine koji nije zaštićen, štete nastale ulaskom oborina radi loše konstrukcije, materijala ili načina gradnje, štete na nasadima, travnim te zemljanim površinama, štete nastale zbog gljivica koje su uzrokovane vlagom od poplave, štete od ulegnuća.
- Izljev vode – štete zbog klizanja, urušavanja i slijeganja tla uzrokovanog izljevom vode iz cijevi, curenja vode iz otvorenih slavina u osiguranikovo kući, štete zbog neodržavanja, starosti, bakterijskih nakupina, izljev vode iz opreme za kišnicu tj. njen odvod, izljev vode tijekom rekonstrukcije, štete radi korozije vodovoda i kanalizacije te korozije uređaja za grijanje toplom vodom.
- Lom stakla – štete nastale prilikom premještanja ili postavljanja stvari koje su osigurane u prostorije koje nisu naznačene u ispravi, štete nastale ogrebotinom ili drugim oštećenjima na površini osiguranog predmeta ili stvari, štete nastale ulaskom zraka između stakala koja su termoizolacijska.

10.3.3. Vrijeme trajanja osiguranja

Kod priložene police osiguranja u Generali osiguranju riječ je o višegodišnjem osiguranju. Ugovara se na pet godina, početak je 19.05.2023, a istek je 19.5.2028. Kod priložene police osiguranja u Adriatic osiguranju riječ je također o višegodišnjem osiguranju. Ugovara se na 6 godina, početak je 18.06.2024, a istek je 18.06.2030.

10.3.4. Svota osiguranja

Kod određivanja svote osiguranja gleda se vrijednost imovine koja se želi osigurati tj. predmet osiguranja. Ta vrijednost se definira sukladno tržištu ili se koristi računovodstvena vrijednost. Kod određivanja premije osiguranja u obzir se uzima više faktora: o kojoj vrsti objekta se radi, površina tog objekta, radi li se o objektu koji je nenastanjen ili stalno nastanjen, gdje se objekt nalazi, služi li za obavljanje određene djelatnosti ili ne te broj rizika od kojih se objekt osigurava.

Kod police Generali osiguranja građevinski dio odnosno stan i kućanstvo osigurani su u ekskluzivnom paketu od rizika požara, oluje i tuče, izljeva vode, loma stakla, poplava, bujica i visoke vode te od odgovornosti iz posjeda kuće ili zemljišta. Ukupna premija iznosi 171,68 eura, ali na taj iznos se obračunava popust od 5% za plaćanje godišnje premije odjednom te popust na vjernost od 50%. U konačnici se dolazi do iznosa premije od 81,55 eura. Riječ je o godišnjoj premiji koja se dakle plaća godišnje, a dospijeva na naplatu sukladno planu otplate svake godine do isteka trajanja osiguranja tj. svake godine na dan 19.05. kada je osiguranje ugovoreno.

Što se tiče osiguranja stana i kućanstva u Generali osiguranju od rizika potresa, iznos premije iznosi 68,21 eura ali uz popust od 5% za plaćanje godišnje premije odjednom dolazi se do iznosa premije od 64,80 eura. Riječ je o godišnjoj premiji koja se dakle plaća godišnje, a dospijeva na naplatu sukladno planu otplate svake godine do isteka trajanja osiguranja tj. svake godine na dan 19.05. kada je osiguranje ugovoreno.

Na kraju kada se sve zbroji, premija za osiguranje stana i kućanstva od svih ugovorenih rizika u polici Generali osiguranja ukupno iznosi 146,35 eura.

Kod police Adriatic osiguranja građevinski dio odnosno kuća i kućanstvo osigurani su u paketu family od rizika požara, eksplozije, oluje, udara munje, tuče, poplave, izljeva vode, potresa, provalne krađe i loma staklenih, keramičkih i kamenih površina. Uz osiguranje građevinskog dijela i kućanstva ugovoreno je osiguranje od odgovornosti i pomoć u kući Oryx Asistencije. Ukupna premija osiguranja iznosi 340,83 eura, ali na taj iznos se obračunava popust od 10% za ugovaranje paketa family, popust od 10% za višegodišnje trajanje osiguranja te popust od 5% za način plaćanja. U konačnici se dolazi do iznosa premije osiguranja od 262,27 eura. Premija za razdoblje od 18.06.2024 do 18.06.2025 se plaća odmah

prilikom sklapanja ugovora o osiguranju 18.06.2024. Daljnje premije dospijevaju na naplatu svake godine na dan 18.06.2024.

10.3.5. Rasprava o ponudama imovinskog osiguranja i odabranim paketima Generali osiguranja i Adriatic osiguranja

S obzirom na sve što je u radu navedeno, može se reći da i Generali osiguranje i Adriatic osiguranje svoju ponudu prilagođavaju što je više moguće potrebama svojih klijenata. Oba osiguravajuća društva nude više paketa osiguranja imovine koja se prema određenim elementima međusobno razlikuju. U Generali osiguranju građevinski dio odnosno stan osiguran je u ekskluzivnom paketu, a u Adriatic osiguranju građevinski dio odnosno kuća osigurana je u paketu family. Ekskluzivni paket u Generali osiguranju pruža najveću moguću zaštitu od svih rizika koji su navedeni u polici i to dio do iznosa osiguranja koji je iskazan na polici, a dio do određenog limita. Paketom family u Adriatic osiguranju obuhvaćeni su svi osnovni rizici tog osiguravatelja (ima ih 7) i 3 dopunska rizika u koje spada i rizik od potresa koji se kod Generalijeveg ekskluzivnog paketa mora dodatno ugovoriti. Limit pokrića postoji samo kod osiguranja od potresa i osiguranje od poplave.

Kućanstvo u Generali osiguranju je također osigurano u ekskluzivnom paketu, a kod Adriatic osiguranja u paketu family. Ekskluzivni paket za kućanstvo kod Generali osiguranja također pruža maksimalnu zaštitu od ugovorenih rizika uz određene limite za pojedine rizike i predmete u kućanstvu. Paket family kod Adriatic osiguranja osigurava kućanstvo od 7 osnovnih i 3 dopunska rizika te postoje određena ograničenja za pojedine rizike.

Uspoređujući police oba osiguravajuća društva te ugovorene pakete osiguranja imovine može se zaključiti da svaki od njih ima određenih prednosti i nedostataka u usporedbi s drugim. Te razlike se očituju u pokriću po paketima, u postojanju ili nepostojanju limita za određene rizike, u vrsti i karakteristikama osiguranog objekta te u konačnici u iznosu premije osiguranja.

11. ZAKLJUČAK

Svakim danom imovina je sve više i više izložena rizicima koji se ne mogu predvidjeti. Od brojnih različitih rizika koji prijete imovini oni s najtežim posljedicama su požari i potresi. Šteta koja će nastati nakon nastanka neke od opasnosti se ne može spriječiti ali se u određenoj mjeri može ublažiti ugovaranjem osiguranja. Osiguravatelji odnosno osiguravajuća društva oblikuju svoju ponudu u skladu sa željama i potrebama klijenata te nude pakete koji se po određenim karakteristikama razlikuju jednih od drugih. Te karakteristike po kojima se paketi mogu razlikovati su rizici od kojih se predmet osigurava, ugovaranje sudjelovanja u šteti, sama cijena osiguranja, načini plaćanja itd. U ovom radu objašnjen je pojam osiguranja i sva njegova obilježja i dijelovi. Fokus je ponajprije stavljen na imovinsko osiguranje koje se ugovara s ciljem naknade nastale štete na imovini te s ciljem da se ljudi osjećaju sigurnije znajući da su poduzeli sve što je u njihovoj moći. Kao primjer se mogu navesti nedavni potresi u Petrinji i Zagrebu. Takvi događaji se nažalost ne mogu ni predvidjeti ni spriječiti ali upravo zbog takvih događaja ljudi žele osigurati svoju imovinu na vrijeme. Generali osiguranje i Adriatic osiguranje imaju raznoliku ponudu osiguranja koju formiraju na način da prate potrebe svojih klijenata. Uz to također nagrađuju svoje klijente raznim bonusima i popustima za lojalnost prilikom sklapanja ugovora o osiguranju. Analizom priloženih polica osiguranja vidljivo je da je u oba slučaja riječ o osiguranju građevinskih objekata za stanovanje, u jednom slučaju stana u drugom kuće. Uz građevinski dio osigurana su i kućanstva. Cijena osiguranja uvelike ovisi o odabranom paketu osiguranja imovine, ako raste stupanj zaštite imovine onda raste i cijena. U konačnici, zaključuje se da oba paketa imaju neke nedostatke i prednosti u usporedbi s drugim.

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Ćurak, M., Jakovčević, D., Osiguranje i rizici, RriF, Zagreb, 2007.
2. Klasić, K., Andrijanić, I., Osnove osiguranja načela i praksa, TEB - poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, 2013.
3. Matijević. B., Osiguranje, Libertin naklada, Rijeka, 2017.

Zakoni i pravilnici:

3. Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22)
4. Pravilnik o rasporedu vrsta rizika po skupinama i vrstama osiguranja tj. reosiguranja (NN br. 23/16, 27/16, 42/19, 142/22)

Internetske stranice:

5. Uniqa osiguranje, dostupno na: <https://www.uniqa.hr/>, (13.4.2024)
6. Moj bankar, dostupno na: <https://www.moj-bankar.hr/>, (14.4.2024)
7. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, dostupno na: <https://www.hanfa.hr/>, (23.5.2024)
8. Hrvatski ured za osiguranje, dostupno na: <https://huo.hr/hr/>, (13.6.2024)
9. Generali osiguranje, dostupno na: <https://www.generali.hr/>, (13.6.2024)
10. Adriatic osiguranje, dostupno na: <https://www.adriatic-osiguranje.hr/>, (14.6.2024)
11. Hrvatski ured za osiguranje, 2023. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj, Lipanj. 2023., dostupno na: <https://huo.hr/hr/vijesti/trziste-osiguranja-u-republici-hrvatskoj-2023.-861>, (4.7.2024)
12. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Osiguranje, dostupno na: <https://www.hanfa.hr/getfile/42496/HANFA-Osiguranje.pdf> (25.5.2024)

Ostalo:

13. Dokument s informacijama o proizvodu osiguranja, Adriatic osiguranje

14. Uvjeti osiguranja privatne imovine, Generali osiguranje

15. Uvjeti za osiguranje od požara i elementarnih šteta i ostala osiguranja imovine, Adriatic osiguranje

POPIS ILUSTRACIJA

Tablice:

Tablica 1. Broj osiguranja po vrstama osiguranja u 2023. godini.....	29
Tablica 2. Naplaćena bruto premija i broj osiguranja od požara i elementarnih šteta u 2023. (u EUR).....	31
Tablica 3. Broj i iznos likvidiranih šteta osiguranja od požara i elementarnih šteta u 2023. (u EUR).....	31
Tablica 4. Naplaćena bruto premija i broj osiguranja ostalih osiguranja imovine u 2023. (u EUR).....	32
Tablica 5. Broj i iznos likvidiranih šteta ostalih osiguranja imovine u 2023. (u EUR).....	33
Tablica 6. Generali osiguranje d.d. - Bruto premija po vrstama osiguranja za 2022. i 2023. godinu.....	44
Tablica 7. Adriatic osiguranje d.d. - Bruto premija po vrstama osiguranja za 2022. i 2023. godinu.....	45
Tablica 8. Pregled pokrića u paketima Generali osiguranja za građevinski objekt i predmete u kućanstvu, 1.dio.....	50
Tablica 9. Pregled pokrića u paketima Generali osiguranja za građevinski objekt i predmete u kućanstvu, 2.dio.....	51
Tablica 10. Pregled pokrića u paketima Generali osiguranja za građevinski objekt i predmete u kućanstvu, 3.dio.....	52
Tablica 11. Limiti pokrića za štete na pojedinim predmetima osiguranja u Generali osiguranju.....	53
Tablica 12. Dopunski rizici u Generali osiguranju.....	54
Tablica 13. Pokriće osiguranja paketa family Adriatic osiguranja.....	56

Slike:

Slika 1. Primjer police osiguranja imovine u Generali osiguranju d.d., 1. dio.....	46
Slika 2. Primjer police osiguranja imovine u Generali osiguranju d.d., 2. dio.....	47
Slika 3. Primjer police osiguranja imovine u Adriatic osiguranju d.d.....	48

Grafikoni:

Grafikon 1. Struktura ukupne premije osiguranja u 2023. godini.....28